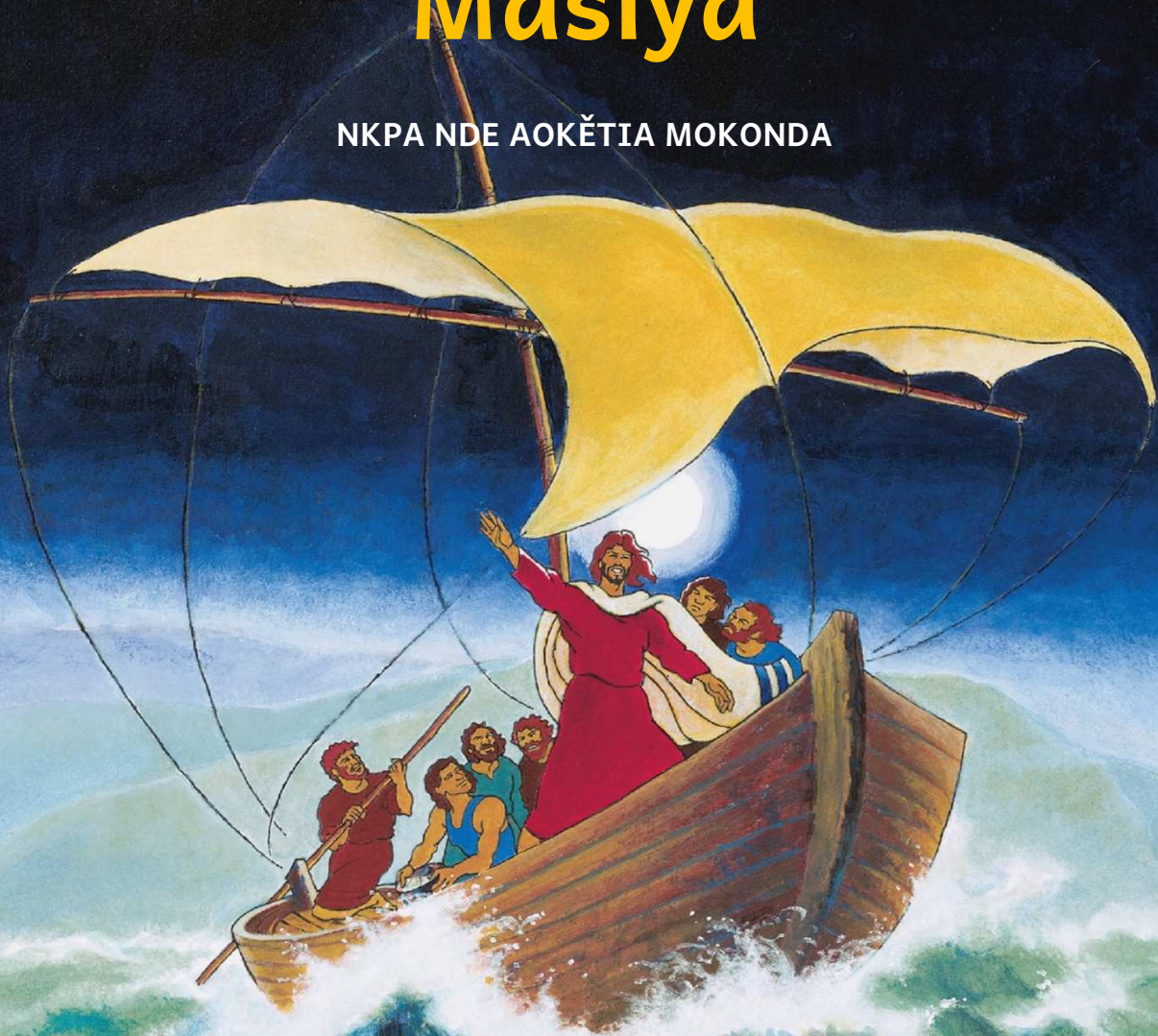

Iii na eḏundu ndea Willem de Vink

Yéso Masíya

NKPA NDE AOKĚTIA MOKONDA

WILLEM DE VINK

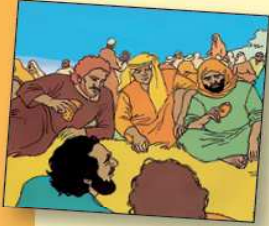
ANA KANTÍTI SINA?

ʼBeekea: ʼBeekea á Mokonga ka kema nde dákku gea í.

Bibilía: Subi á Bibilía dáotanga mophe á Mokonga ka bakpa, na boiki ake na bo.

Bisia njaga: Kema ánjá bui nde Mokonga aóbopha bakpa bunde dáototokisa kema bui nde aokonda.

ʼBojede: Nyongɔ nde beogea n'atingani na mophe á mokonga. Nndo ungo aosoimisia ka totokena á mophe nde Mokonga aně ka phɔasu.

Eea á ɔngana: ʼBakpa bunde dáábómbea Yéso, dáábókanisia kukuwa na jujúka á Yéso ka mokate na divai.

Enda á meyo: Enda kimoci na Yéso bíndo Mokonga dákondi. Akindi kukuwa na nna na sungia.

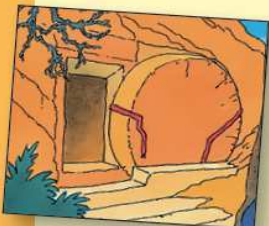

Ememi: Ooaba na Mokonga, n'ophɔngi kaɓe n'ooyɔngɔ na ómóka.

Íma á bojede: Mokonga aóíma bojede, nanga bí nna na nkpa nde akeni. Mokonga aóíma bojede aobá n'ojúanisi bojede nekɔ na konda á kětia á tamba. Íma á bojede aototokena ka nyongɔnde Yéso dákumbi tambaga nde dákeni ka besu.

Jujúka ka kukuwa: Yéso dájújúki ka kukuwa. Esa moci, bakpa boɓu dájujukande ka kukuwa. Mpo, Mokonga atenande nyongɔ ndea nkpa na nkpa.

Koboame ndea Mokonga: Koboame ndea Mokonga a ɔma nde bakpa dáomóka.

Kosikianaga: Mbeno nde Yéso ajande ka Mokonda, kema bui abande á kěke. Mokonda na koba abande á kěke.

Malaéka: Nteki mmbé nnaɔɔnekana ndea Mokonga.

Masiya: Moame ' Mmbé bání gámbá'. Masiya (ande ka Kiebulanía) ʼBákěti ka kiGíki 'Kíísito'.

Měma á kanga bojede: Měma á Mokonga mmbé aokonda ika subi á bakpa bunde dáombea Yéso.

Moyango: Kema á tambisaga á nkpa kau nde Yéso dábeeki kuwa kau. A ye to mphanɔ ka bakpa boɓu bunde dáombea Yéso.

Muna-Mokonga: Ína á Yéso. Ande Mokonga mmbé dábiki ka mokonda bea nkpa, bea Muna-Mokonga.

Nketi: Mbíbia mmbé nnaɔɔnekana ndea Mokonga na bakpa. (Aúbikani k'ína á ntombigi).

Nteki: Nkpa nde aombea Yéso

Pasáka: Ande jaí á jujúka á Yéso ka kukuwa. Esa ndo phɔto unge ʼBayúda dáábókanisia tóka abo ka kɔkɔɓe na Mísii.

Yéso: Ina á Muna-Mokonga, ande gea te, 'Mokonga aoamisa'.

YÉSO MASIYA

Yéso dáendi basaga bea elephu Ibe (2.000) subí á Isiláéli. 'Beomaphana 'Yéso Masiya' kabé 'Yéso Kíísito' Ande gea te ande Moame. Nna tɔndɔ Mɔame. 'Dábáomaphana phɔtɔ 'Muna-Mokonga' goto ' Muna-Nkra'. Nnde aɔnisi gea, ande Mokonga â phɔtɔ obá nkpa. Engani ndea enda á Yéso bátɔmigi subí á Bibilía. Ande egani ángbó ka mbenɔ bui.

MATU NDEA

YESU

Matú nesu akpangi ka bɔkɔteana á Yéso. 'Bakpa dábátambi n'ecinji kabé gũ á mponda, ngaamía kabé gũ á phaási. Phaeka ángbó á ka Uláya, Okomo á ka mɛme na gũ á Afíka dátú kusi á kɔkɔta ndea 'Balóma. 'Bakpa básii dábákatúóúba dúndua na tanga, 'Bayúda á ka Isiláéli unge dábáɔtɔka. 'Dábáɔbɔphana 'bato á 'Búku'.

Mokonga aoaba subí á 'Buku, Bibilía. Ye, ande Nconji á kema bui na aokonda ɔngana na bakpa bɔbu. Yéso aambé dáɔnisi ú base.

ISILAÉLI KA MATÚ NDEA YÉSO

Kúbú á nji: Yeusaléma

Kenombe danga-danga: Galiláya, Samalía, Yudéa

Bongbongbo: kilométee á mulába 28000

nkókó á esa: phaeka-tɔpiki

Maibe: Kpanga ka saga nkama ngia njaga na isaɔ 63 mosá á Kiísito, Balóma dábátú kusi á kɔkɔta ndea Baisilaéle.

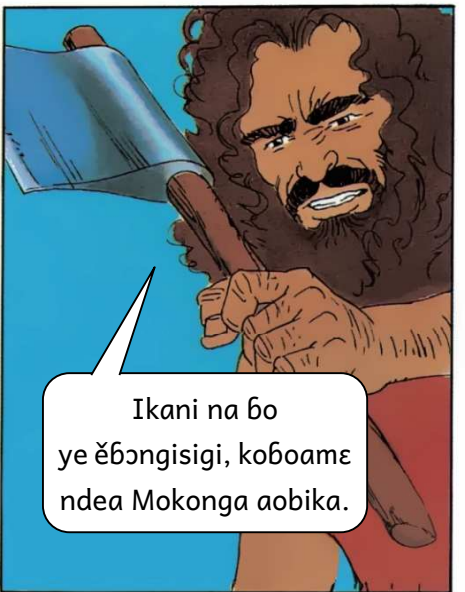
Ekuma á mamea nji: Moame á Balóma, Pontio Pilátɔ amamei Isilaéli. Tibelíɔ, kaisái á Balóma, dátú na kɔkɔta gũ ake.

Esomba: Esomba ndea Bayúda. Bayúda dábátú na kanisa na Yeusaléma. Batobeigiphéa báogea etéte bui á ekuma á esomba na bágoisigi (bea Baphaisáyɔ) bunde báðgoisaga bakpa nyɔngɔ á Bibilía.

Eyɔngi: Kiebulanía (eyɔngi á Bayúda), Kigiíki (eyɔngi á ka kekángá danga-danga) Kilatíni (eyɔngi ndea Balóma).

Ɓakpa nde ɓɓu ɓátúndukanigi bíbí á íbo ka nyɔngɔ á eke?

Ikani na ɓo ye ɛ̀ɓɔngisigi, koboame ndea Mokonga aobika.

Kpangani enda á kěke.

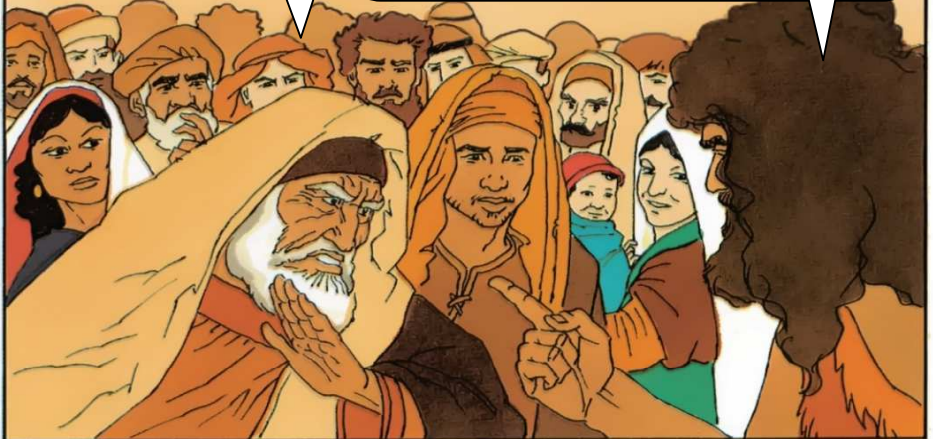
Eóka nde Mokonga ka tena nyongó akpe a ye to bíbí á tenaga mǐgi á bame.

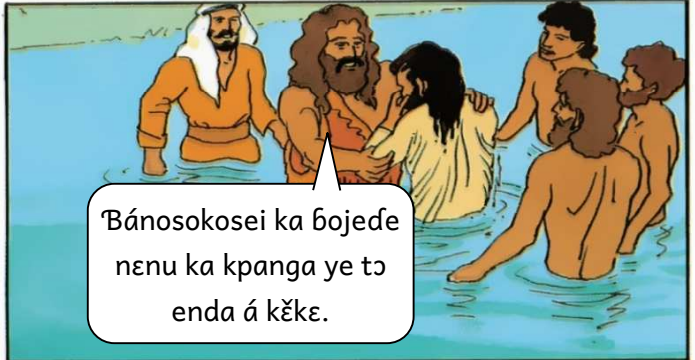
‘Bátenagande me bui nde nnaokombisa mbuka ánjá na maka í ka nsa.

‘Besu ɔɔbu photo, báotɔka na básoteni. Ani mmbé aɔɔka n' aendi endá ánjá?

Ande ɔni gea, nna na nkpa nde aɔɔka n'aoloki ka tena á nyongó ndea Mokonga. Nkpa baangbo gǎke, abikande mbusa ani mmbé aketiande enda anu.

Ɔɔ, bokondi ɔni gea te enda anu áékětie? Kětiani gǎke tambea anu, ɔóbike bánoɔatíse k'íbo ndee.

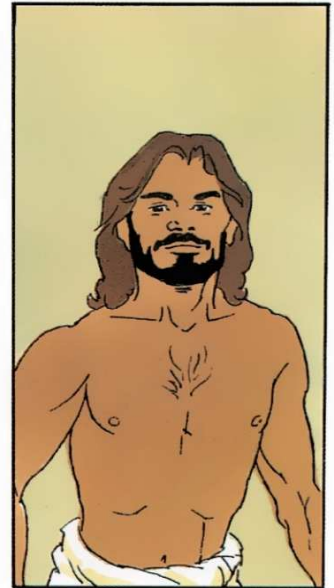
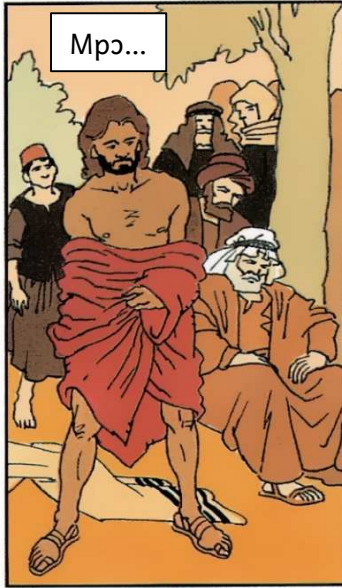
‘Bánosokosei ka bojede nenu ka kpanga ye to enda á kěke.

Nkpa nde dáophea k'íbo bakpa bobu dábaompha k'ina á Yoáni-mbatisi.

Eme kéna kantíti. Neoboma aphe ka nkpa baangbo. Ye asɔɔnisande kema nde Mokonga akondi. Anobatisande ka nsa na ka Měma á Mokonga. Nndo ungo anokětianiende d'oni.

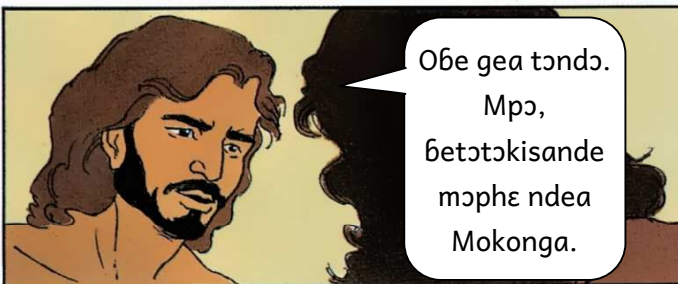
Μπα...

Ambe obe ámbé ómobatise.

Obe gea tɔndɔ. Μπα, βετɔɔkisande mɔphe ndea Mokonga.

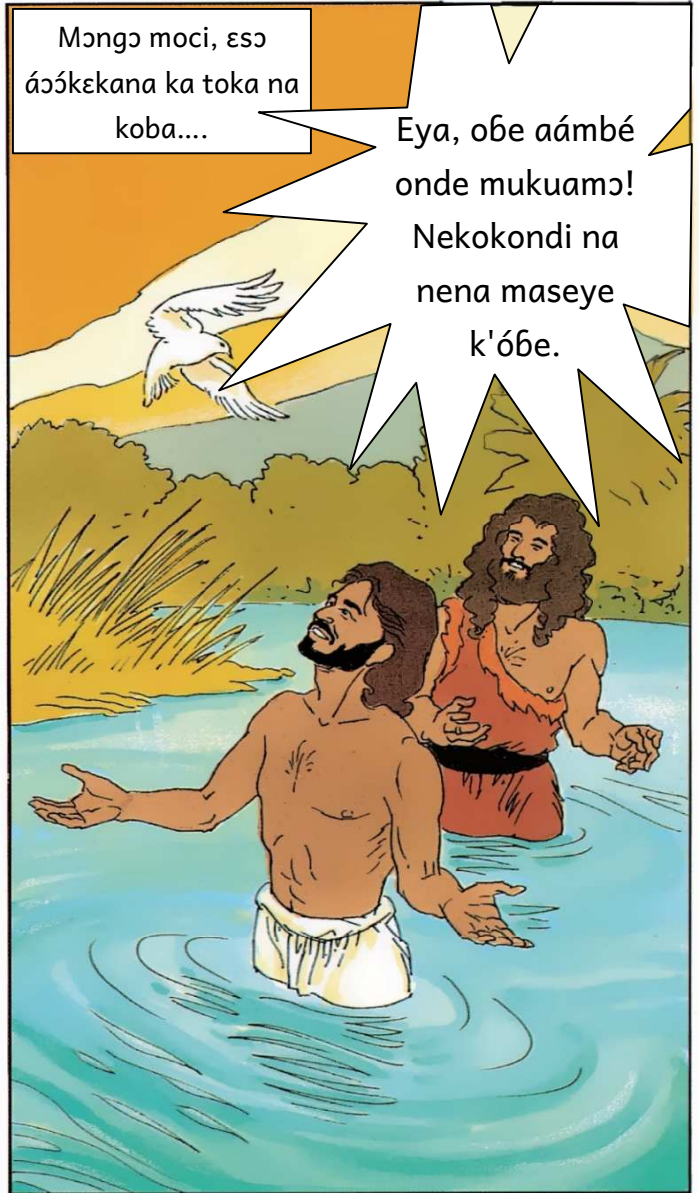

Abε, koboame nekɔ ábikε na mɔphe akɔ áτɔτκεane.

Mɔngɔ moci, εσɔ áɔ́κεkana ka toka na koba....

Eya, obe áámbé onde mukuamɔ! Nekokondi na nena maseye k'óbe.

Ka nkpangeo á matú nesu unge Yoáni aobongisiaga ka Baisilaéli bika á Masía. Ka mbeno nde, Isilaéli ande phaeka áboa á koboame á na Lóma.

Bayúda subi á nji Isilaéli báiki na bome na báðjakaðisaga bo phe. Báobondea bika á Mokonga bíndo bastu-nyongo ndea Mokonga dábastu. Ye aámbe akindisande kodoni ndea Mokonga.

Ka íbo Yoodáni unge Yoáni aomónisa Yéso na njaga.

Enjiani, mmbé ambe ande muna-mogogo ndea Mokonga mmbé aoíma bojedé á ka mokonda.

Mbusa á batisa á Yéso, Mëma á Mokonga áonsondæa ka nkanda...

Áoika kó b'esa nkama gena (40) keiphe n'esa kanga eaga ka nyongo á mema á Mokonga. Mpo, ka mpanio, áodigimisa base ekuma neke.

Ka tótokisa í, akeni áonise gea, moango ndea Mokonga ande amisa bakpa ka kóbókó á kukuwa.

Abe, negeande kema bui nde okondi.

Nkéti aontombaga Yéso, mókota á kindi mmbé nnaonnekana, mmbé amamei mokonda ka kukuwa na bojedé.

Mbíbia neke nkéti, âontombaga Yéso ka gea katɔɔkisembe ye ekuma ndea Mokonga.

Aobá obe n'onde muna-Mokonga doni, kětia phó b'etae nde ábe mokati.

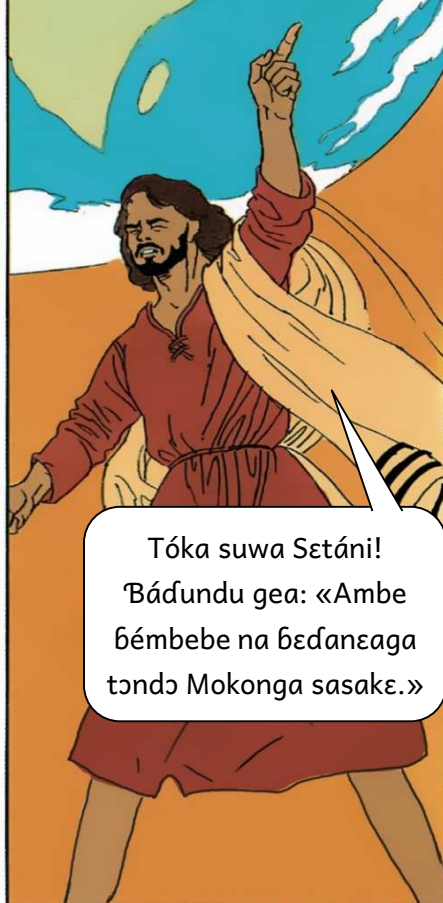
Ndâke! 'Bádundu subi á buku gea: «Nkpa nna tɔndɔ ɔɔka endá ka nyɔngɔ á eaga mokati, a ndiu oenda ka nyɔngɔ á Mokonga.»

Aobá obe n'onde muna-Mokonga doni, beka phó ka tɔndɔ á endu á ndɔɔ. 'Bákádundu phó gea te bamalaéka bákókumbande?

'Bádundu phɔɔ gea: «Kontombegem be Mokonga.»

Ɔna! Nekophande kɔkɔta bui á ka Mokonda aoba n'ogbuki muanku ako mosá ani ka beba ani.

Tóka suwa Setáni! 'Bádundu gea: «Ambe bémbebe na bedaneaga tɔndɔ Mokonga sasake.»

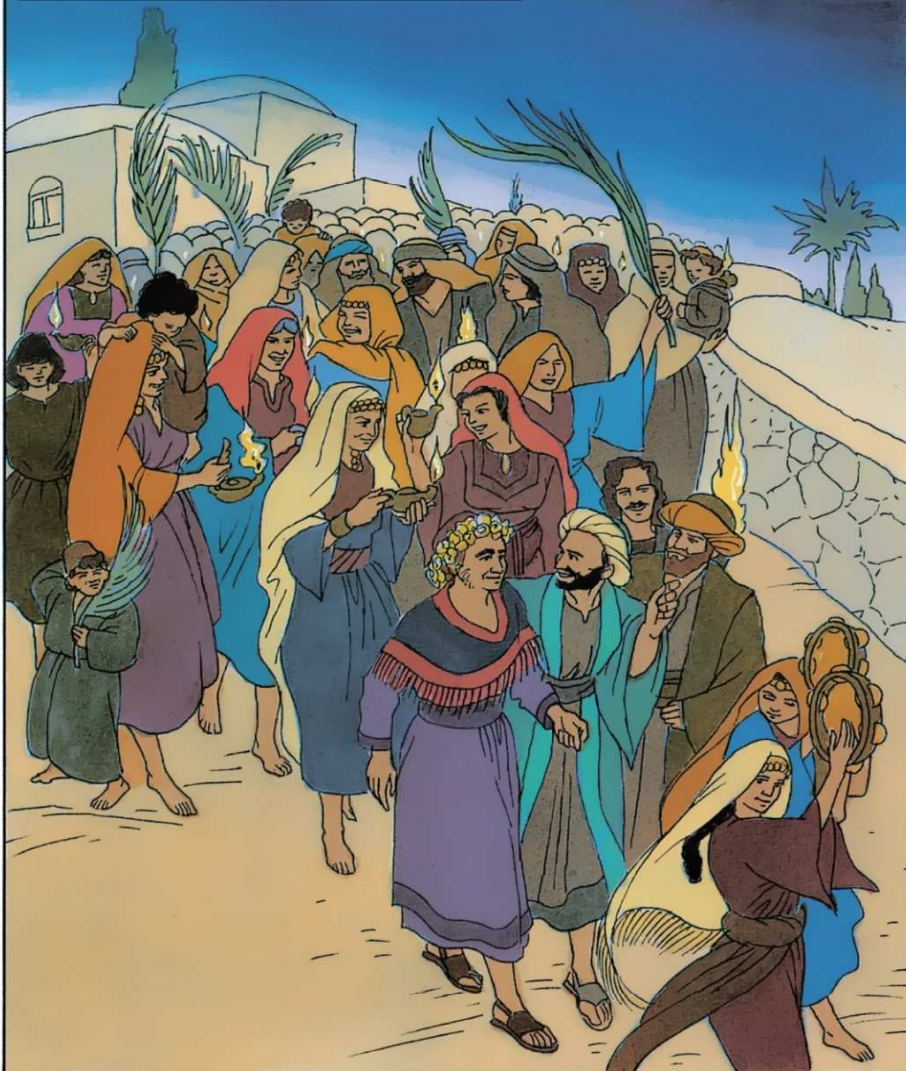
Mbusa índɔ, Setáni áosaga Yéso ka mbenɔ dɔɔ. 'Bamalaéka báobika ka enga ake.

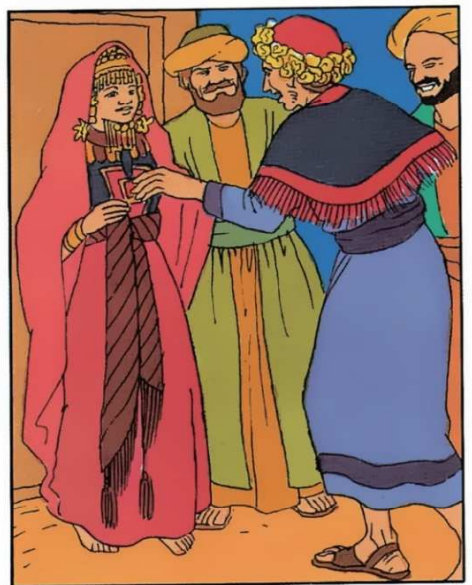
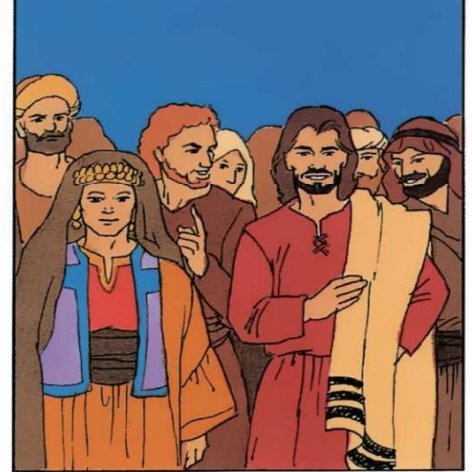
Yéso atumi na mëma á kanga bojede ka ja ake na Galiláya, kubí dámɔti. Kenombe kau dátúmi na bakpa pheε, nci á gü á Isiláeli. 'Bí dátú ka tamba bakpa ásii báombea. 'Dábaokonda dígimisa ake ámbe ande Masíya.

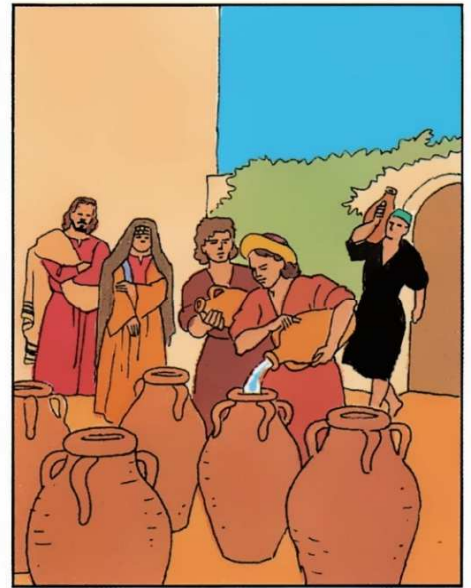

'Báogea jaí á ekeka ka nji á ka Kána
nde a ka mamba á ka Galiláya...

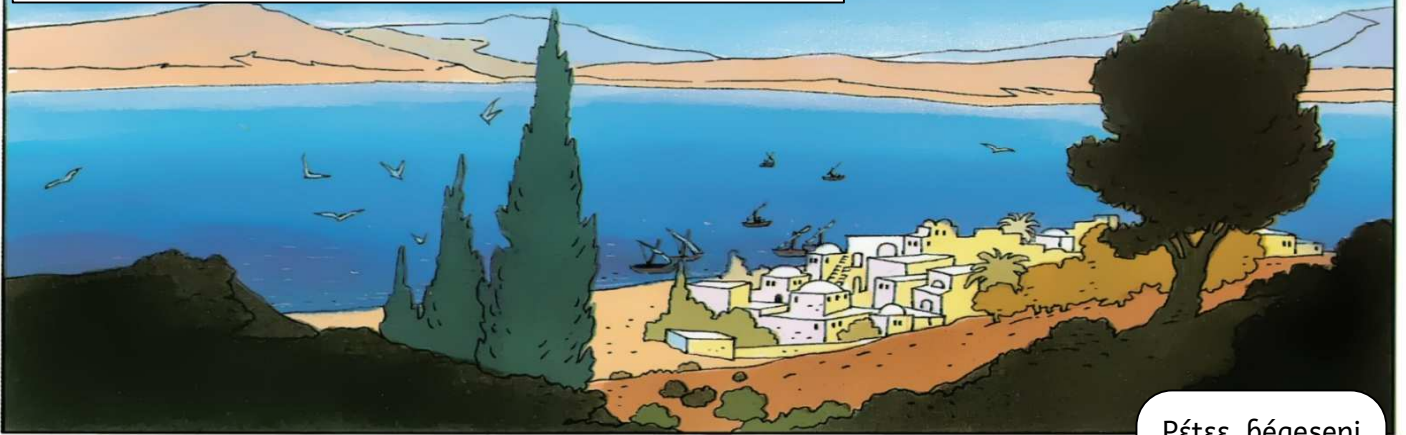

Yéso phɔɔ a ka jaí ndɔɔ, kimoci
n'amake na ka badake...

Yéso dákpangi ekuma neke ka Galiláiya kuḃî dáɔyɔnga base nyɔngɔ á koboame ndea Mokonga ka nji ábɔa á baɔphigi nnde báɔɔphana Kaphanaúmu ka mpephe á etũ á ka Galiláiya.

Na wani unge aésɔmbu ɔagoigi neke á k'ama mosá-mosá.

Mókɔta, esa asokoɔokanei to subi á ekuma akpe. Áoɔoɔoa miki á kema.

ʼBî gǎke ɔyɔngi bó...

Pétete, bégeseni kókó kuḃî kiba aɔ, ɔóube moaɔɔ nenu wando.

Ketanga!
Kéoɔigimisa!

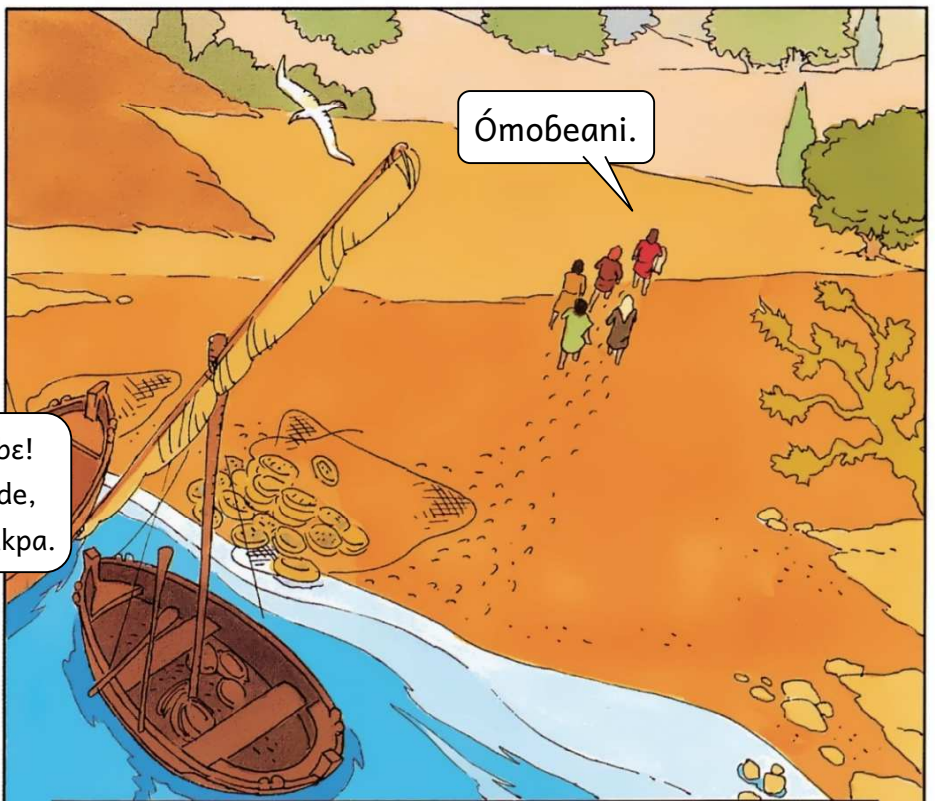

Yakó,
Yoáni,
bikani koni!
Békéɓimbe
mɔɔ na
ɓokambia á
ɓasu ásii
ɓea ɓunde!

Ómodéketa
Makota!
Nga, nende
nto á ɓojede.

Pétee, kobangembe!
Nkpranga á kékende,
obande maphigi bakpa.

Ómobeani.

Bikani, ɓómobeɓe,
nenóbisande
ɓaphigi bakpa.

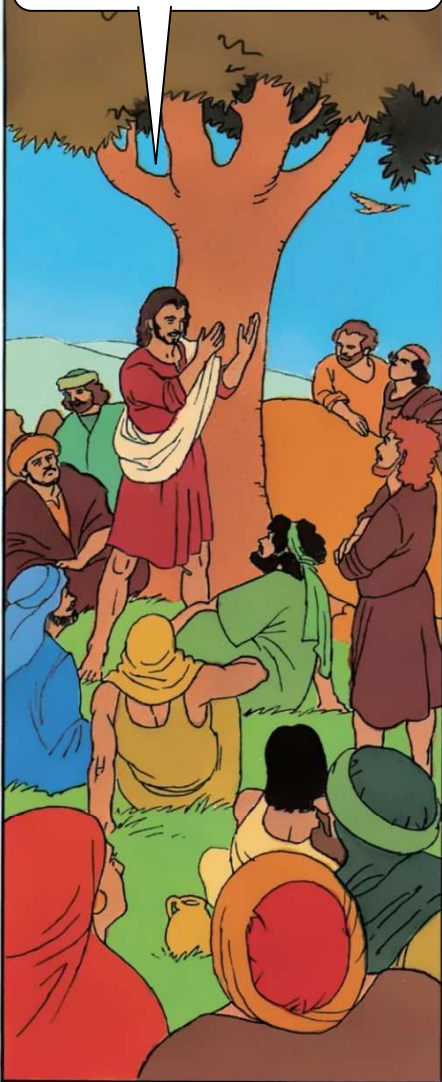

Yéso age na bagoigi neke ka tumba Galiláya bui. Ažtomiaga bakpa bobu, nyɔngɔ á koboame á na koba. Ađamisa bato á esambo, na beaga bansombo, aštɔkisa ketangaɔ. Usese á bakpa báotangaaga phe na beá ake.

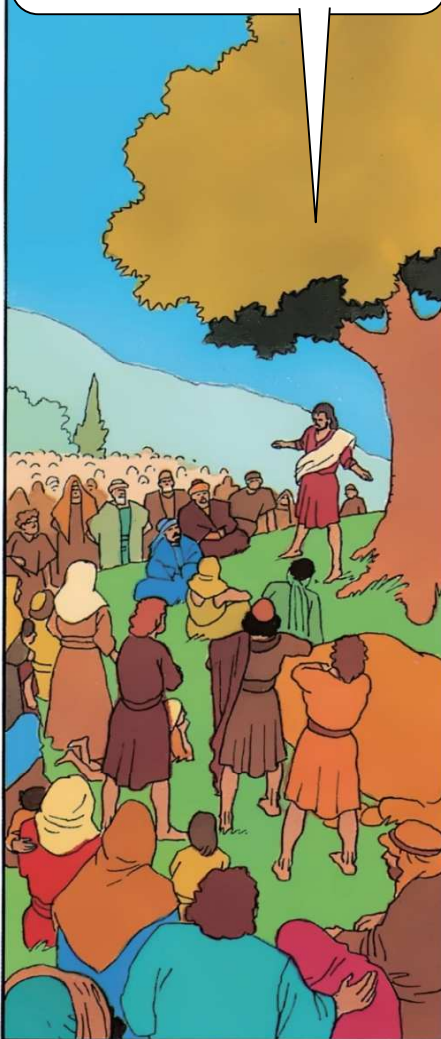

Maseye ka bato á buyene, ka nyɔngɔ nde koboame á na koba ande abɔ.

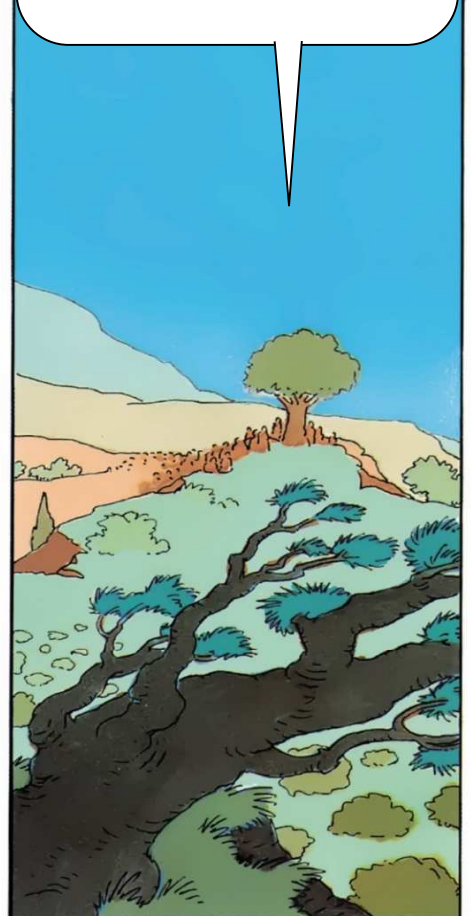
Maseye ka bunde baokuwa na nja ka nyɔngɔ nde bákutande.

Maseye ka bunde bá ka oiɔ ka nyɔngɔ nde báekɔmbeande iɓo á ngamɔ.

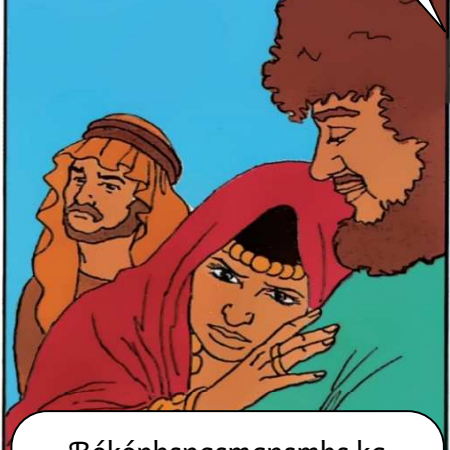
Maseye ka benu aobá bakpa báonotambisaga ka nyɔngɔ ani. Báni na maseye bóguɛ jaí, ka nyɔngɔ nde ophendɔ nenu ángbó aonobondea na koba.

Geani ka phoa bakpa b́indo bookonda bakpa bágee ka phoanu.

Nkpa buake mbé aoḿonjea nke n'iso á otungo, a ye ndege ně subí á mēma ake.

ʼBókóphengemanembe ka nyongó á mama. Kábáni phó koboame ndea Mokonga mpo nyongó nengbo abeande.

Ókondani babibia nenu na mema ka phoabo.

Iso, ande zbea á ka nyama. Aobá iso ako n'aánjá, nyama ako bui áobá k'owanga. A gáke obá iso ako na nna znapaha, oendande ka kindi.

Geani bonjánja ka b́osomea kanga éonisa mosá á bakpa.

Nkpa nnaotoka n'aebedaneigi b́oko b'abe. Sombosa, kabe Mokonga, kabe etci.

Geani nde nenóngodi. Kabondo unge bobande bea nkpa n'aphéki endu neke gǔ á ete. Aobá na bókógi b́o, ambe bobande bea nkpa n'aphéki endu neke gǔ á mbúme.

Esa moci ka nji á Kaphaanaúmu, usese á bakpa dábantúndukanigi ka mpephe éndu nde Yéso dātú kau.

ʼBékétɔkeku ngia kubî.

Ambe bényényee ka ntɔndɔ.

Ɔ́ki nyɔngɔ ndɔ?
Ayɔngi ndɔ ka bó?

Ambómi Mokonga.

Mokonga sasake aámbe aɔɔka íma á bojede.

Kema sina nde aáphɔ ka yɔnga: 'Bojede neko aímiki kaɓe 'má'.'

Másiya anakɔkɔta á ima bojede. A phɔɔ ɔɔka yɔnga: Má, beɗa kese neko ótambe!

Ekende akondo gǔ?

Óɗeketani! ʼBadani ndɔ bána beekɛa phɛɛ.

ʼBojede neko aímiki.

Ketangas doni!

Eya, nɛtɔka na netambi!

Aotamba!

Nna gāke bakpa ɔɔbu
báunge bána maseye
k'ékuma ndea
Yéso. 'Bamamei-
kanisa.....
.....

Mmbé anakidɔti ka njaga.
'Básosi gea kema ánjá kabɛ
ájede kesande?

Nanoa njaga ako!

Hoo! Neami!

Ambe
bétambise
ge nkpa
ndee!

'Béngodeeni
bamamei-kanisa á
ka Yeusaléma gea,
nkpa nde
aɔbungisa bakpa.

Túndukanaga á bakpa áonyénya, Yéso áwmea na bagoigi neke, báokambea ka koko ka etŭ á ka Galiláya.

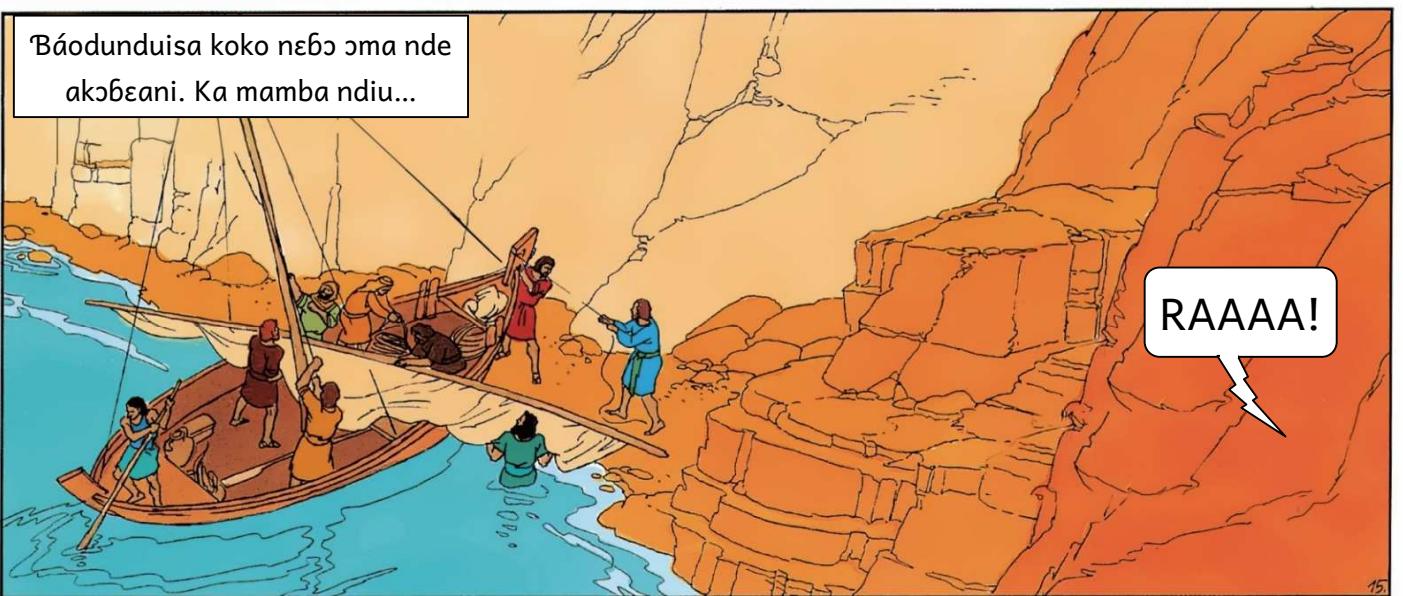
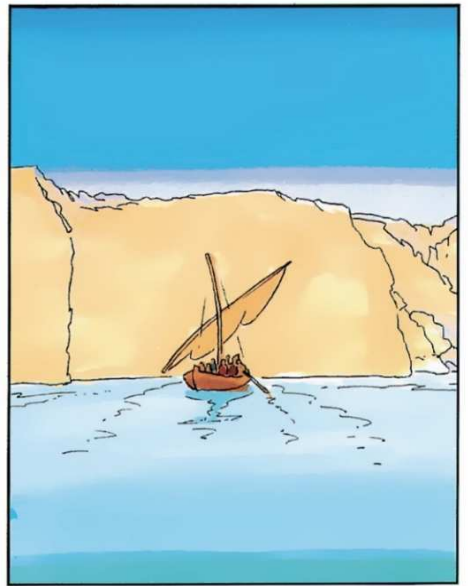
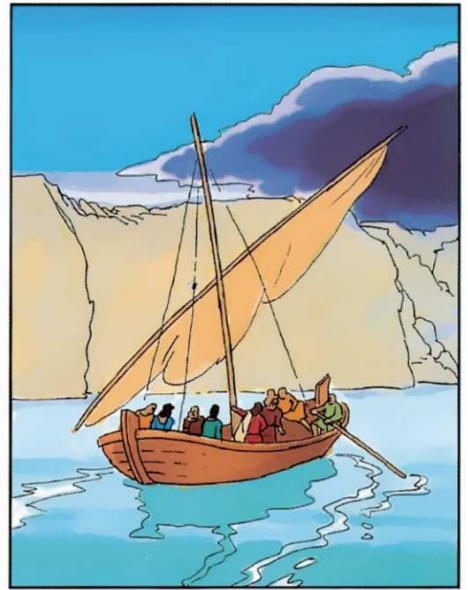

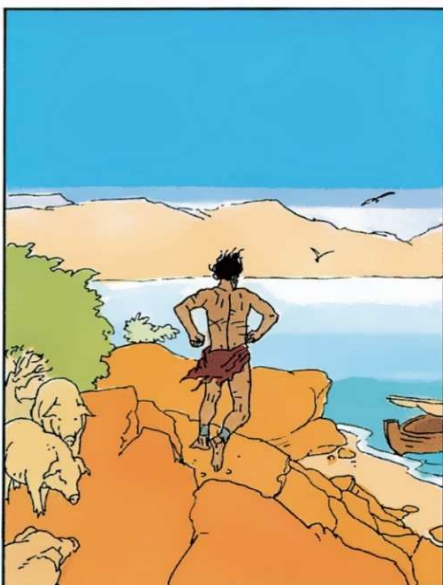
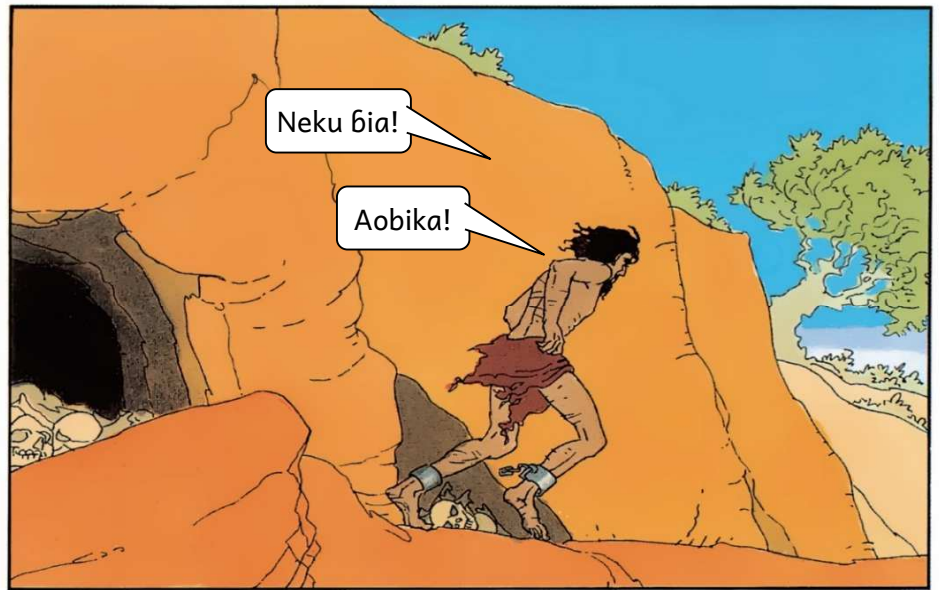
Mokota,
ósoenga!
Betoti!

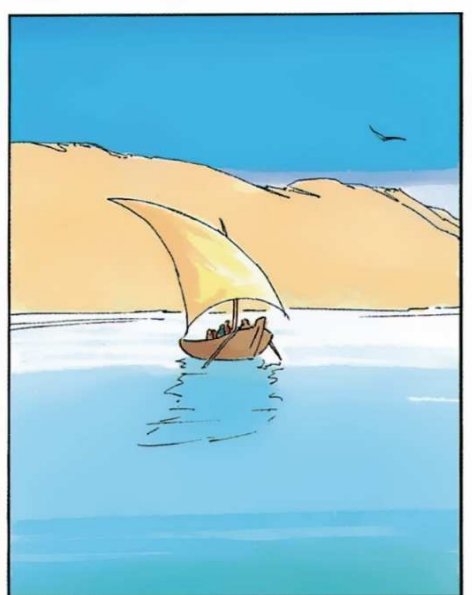
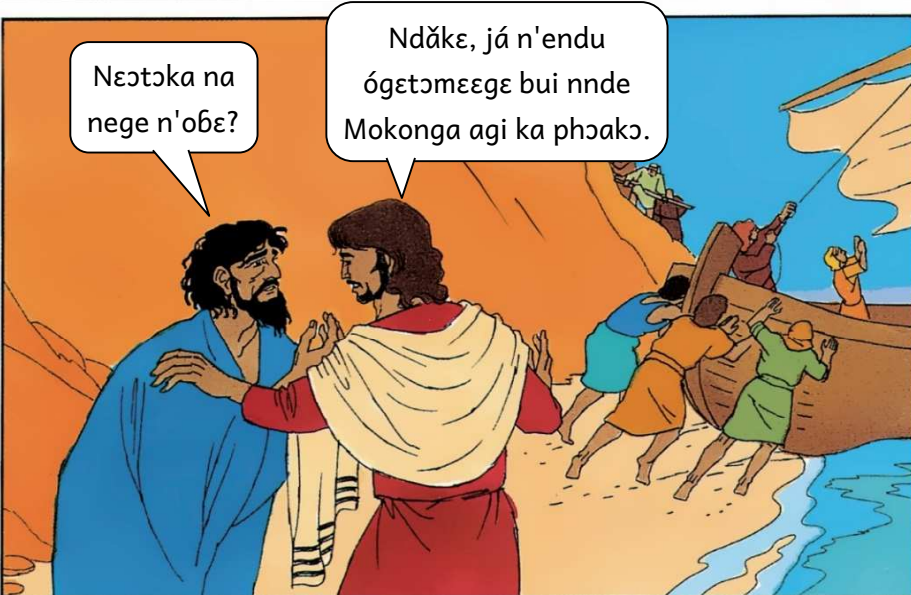
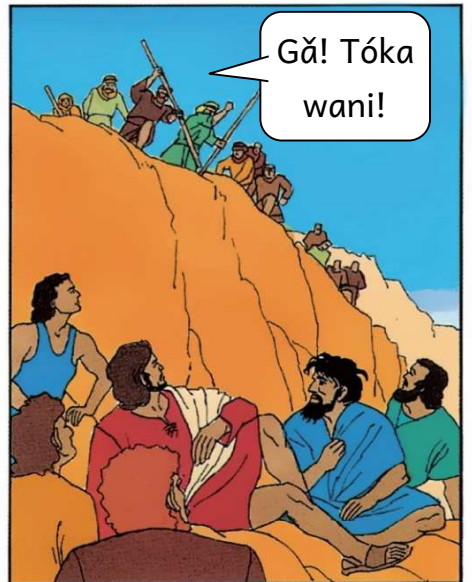
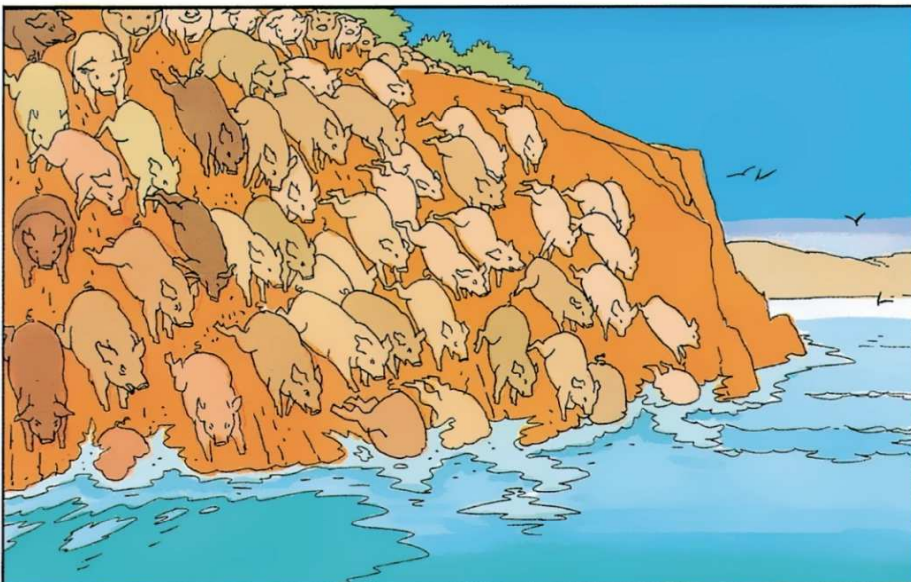
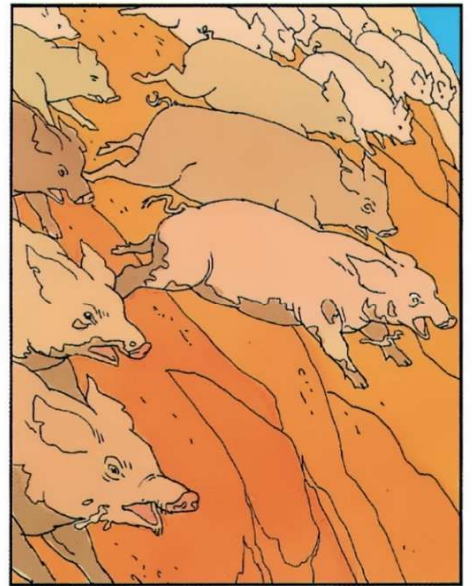

Ekende boobánga?
Beekea nenu awa?

Nenóngodi: Miki nnaɔɔka n'agi kema ka ye sasake. A to ogea kema nde abake akondi. Kéɔɔka na netɔɔkisi mɔphe ani, tɔndo nndo á Abe. Ye aámbe amoteki.

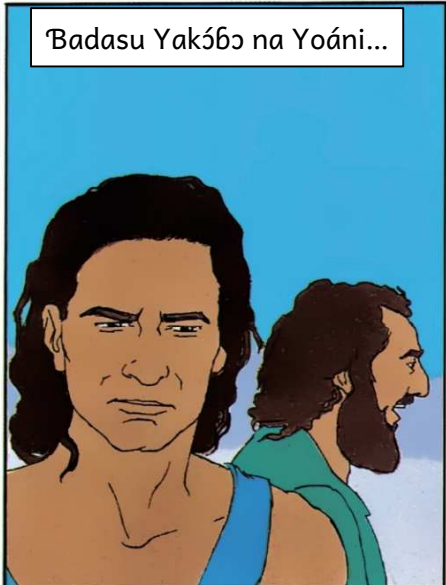
Yéso dáogaga k'aphe á mema Mokonga ɔma nde akɔbeani.

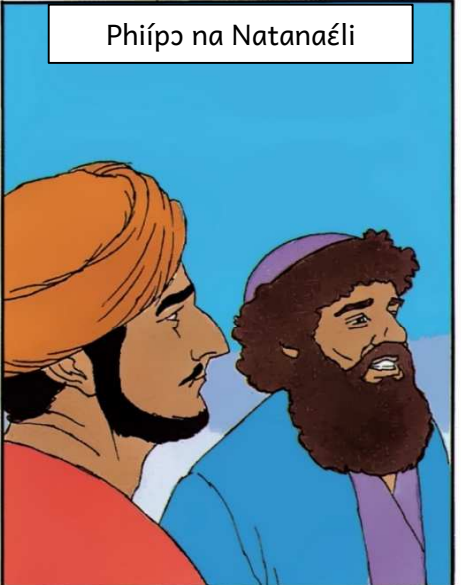
Mbusa á ememi, esa áokódokana, Yéso áðsombɔa bateki neke nkama na íbe (12). Áðteka babe-babe. Áðbɔpha kɔkɔta gũ á bansombo bɔbu na amisa photo bato á esambo.

ʼBunde bánde badasu Pétee na Andeé...

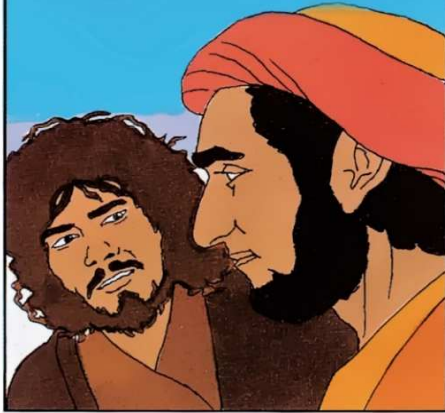

ʼBadasu Yakóbo na Yoáni...

Phiípo na Natanaéli

Ἰωάννης na Ματθαῖος (mmbé
dátú mpendisigi manjanja
á Βαλῶμα)

Ταδῆαο na Υακώβo βααγγbo.

Σιμόνι (mmanei-nji) na
Υúδα Ισικαλίστα.

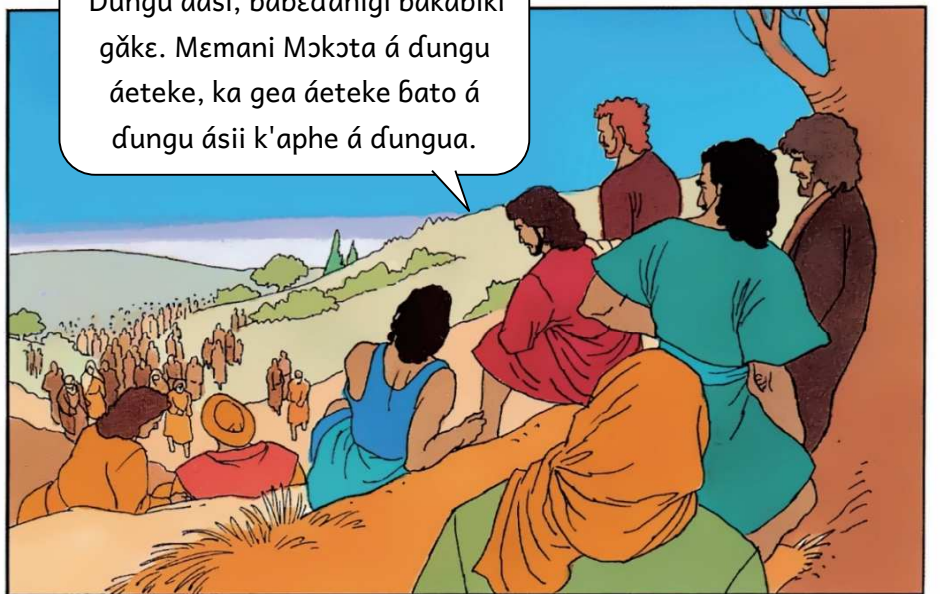

Gǎni, nkpa buake mmbé
anóseseande, amosesese eme,
na mmbé amosesese eme,
ansesi mmbó atómoteki.

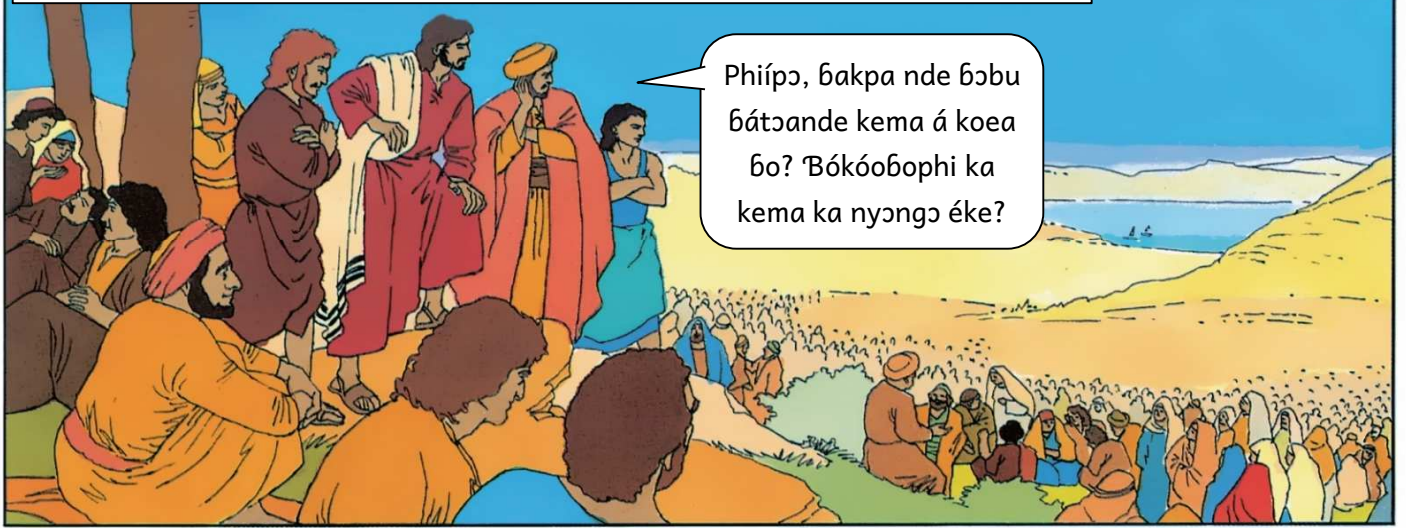
Dungu aási, babedaniḡi bákáḡbiki
gǎke. Memani Mókota á dungu
áeteke, ka gea áeteke bato á
dungu ásii k'aphe á dungua.

Ἰατεκι nkama na βαβε (12)
báosikianaga na inyame pheε
k'ékuma neḡo á bateki. Mpo
Υέσο áogeα áge na bḡ oμα
nengbo, usese á βαkpa
bákakonde deketa áḡo.

Yéso a goto to otútuisa baphei na amisa á bató á esambó. Esa akodokani ye to...

Phiípo, bakpa nde bóbu
bátóande kema á koea
bo? Bókóobphi ka
kema ka nyongó éke?

Nanga imóna mia íbe (200),
nnaotoka n'agi kema.

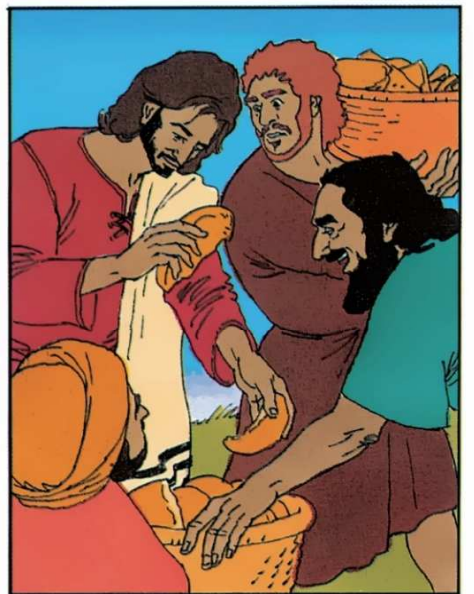
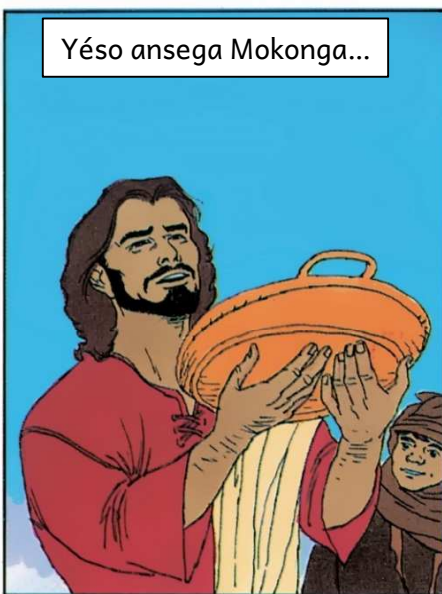
Miki moci a wani na mokati boku na
baniki á su babe. Sungí to ungo.

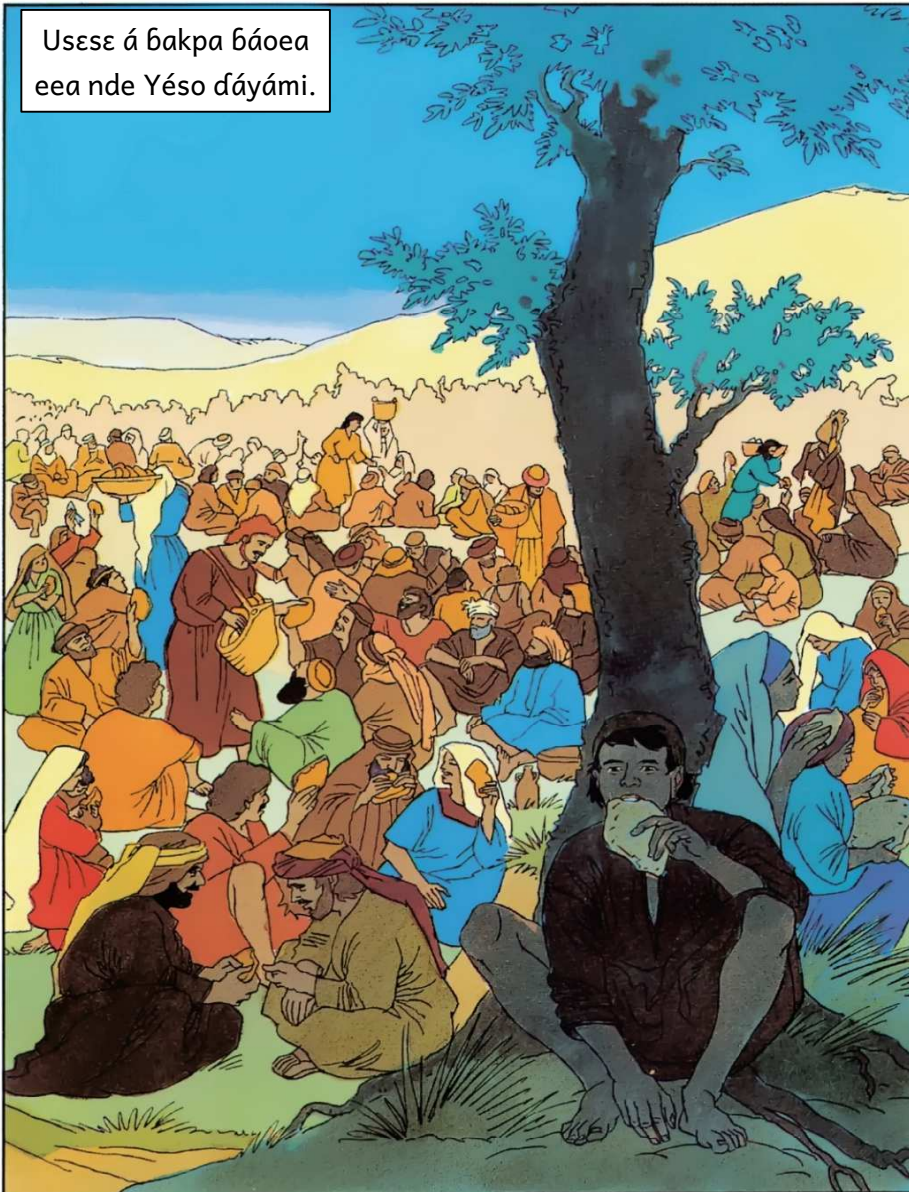
Óikisani bakpa etúnda moci-moci
á bakpa nkama boku (50).

Yéso ansega Mokonga...

Aogaba mokati na basú.

Usese á bakpa báoea eea nde Yéso dáyámi.

‘Bénkambiseni masamba á kokota.

Mmbé ande Masíya d’oni mmbé aobika.

Onani! Due á nde ajigi, atúmi jo nkama na íbε.

Mbeno á bakpa nde já aju ye to. ‘Báge nebo. Kambeani ka koko nenu, bókaie. Eme nejigi wani ka mamba ka nyongó á mema á mokonga.

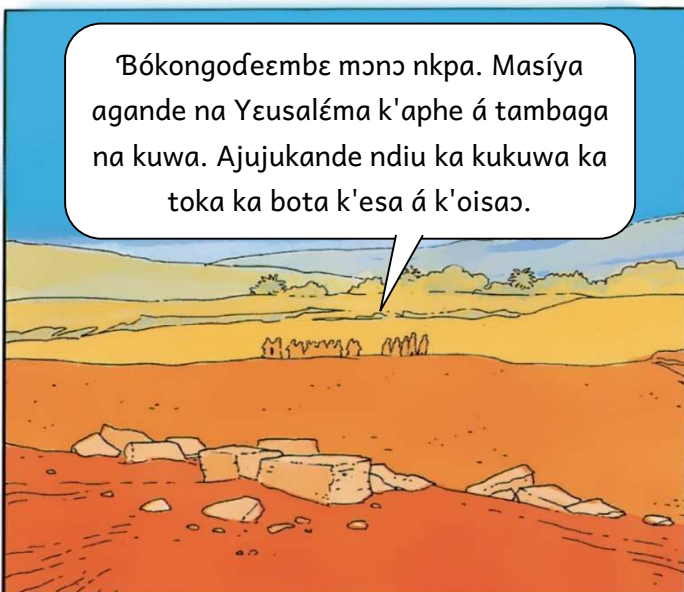

Βακρα άσii βάοgea
βάνkambise Yέso masamba
ά kάkota na nkanisio gea
aέbeagande Βalόma ka
mamea nji. Βunde gάke
dάbaonca kabεozάkana na
bo, dάbabiki pheε.

‘Bá phóto otútuisa benjiaga á Yéso. Áotoka ka kenombe á ka Galiláya kimoci na n'ekombo á bagoigi neke, bǒko na bake, áotútuisa ekuma neke ka kenombe nengbo á ka Isiláeli.

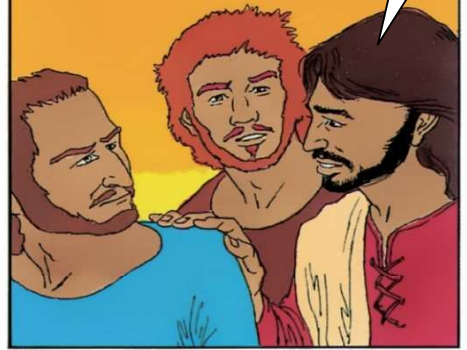

Bã á nji á ka Yeusaléma aunge dábaðmowaga bakpa. Dábaðkøkeaga ka moyango n'ande tambaga akpe pheε nde Balóma dábaogeaga.

Nkpa buake mmbé akonda bea ani, ýye sisake, ákumbe moyango neke, ámobeε.

Nkpa buake mmbé akondi amisa á enda ake, abungisande. Mmbé andiu obungisa enda ake ka nyngø ani, atøande goto ú.

Úba gea, Mokonga a tø mo.

Kema ángbø ande gea, nkonda Mokonga neko na mẽma na konda bakpa bunengbo bea bî ðkondi oβε sasako.

Ka matú ndea Yéso, nji á bato á kukuwa á sũ dá ka Isilaéli. Sũ ande kukuwa akpe pheε. Dábaǎbisa bato á kukuwa á sũ ǎngana na bunde nyama abo aánjá.

Mbeno nde bato á kukuwa á sũ báoga ma, báokoga ka ubisa bakpa gea báobika.

Bato á sũ!
Bato á sũ!

Makota Yéso! Ósokuiya ngomi.

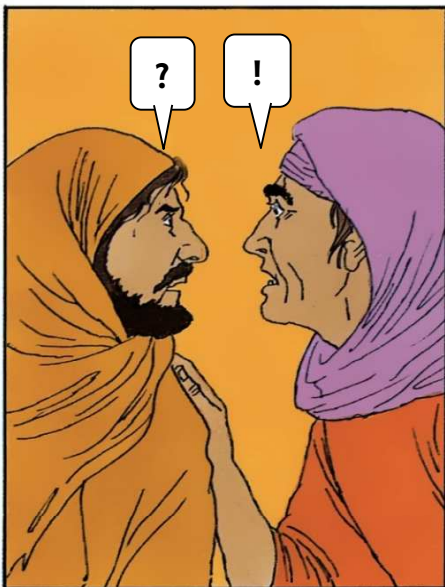

Gãni bôphangisie môte á batobeigi-phéa.

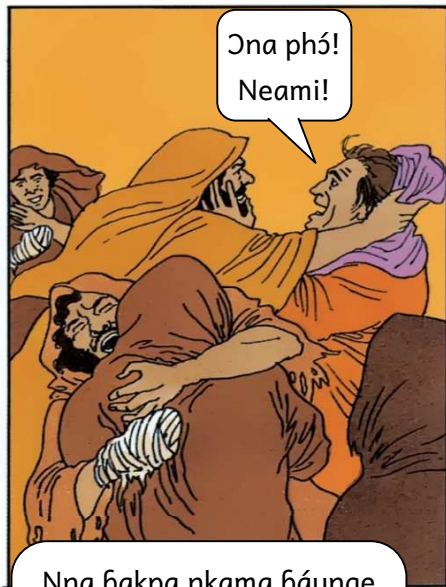

Co, bége môte á ntobeigi-phéa?
Ka enjia asu ánjá?

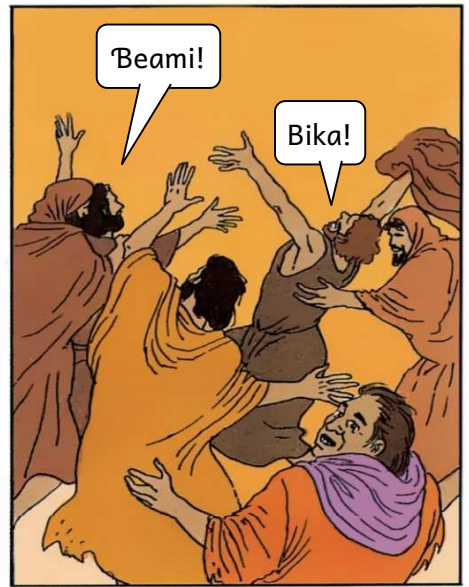
Mpɔ beamande?

? !

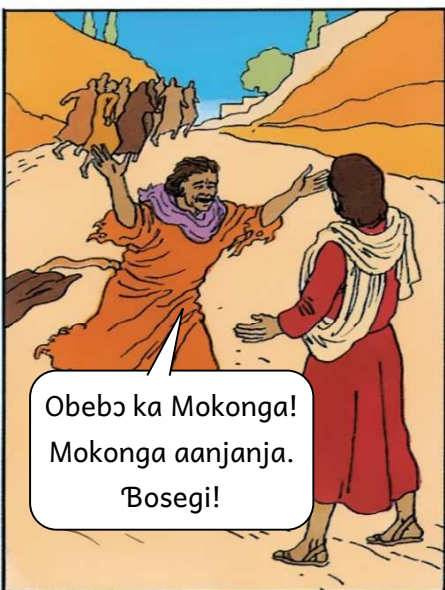

Ona phó!
Neami!

'Beami!

Bika!

Obebo ka Mokonga!
Mokonga aanjanja.
'Bosegi!

Nna bakpa nkama báunge
botóami? 'Bundo ngia njaga
gena básuani? 'Bákábiki
onsega Mokonga ka bo?

Ma! 'Beekea neko kákoamisi
tɔndo ka nyama, akoamisi
phɔto ka mëma.

ʼBakota á bayúda ka
Yeusaléma, báeteki bakpa
mote á Yéso ka gea
báembise nyongó neke bí
dátú ka tamba.
Dábakaobeekea nyongó
neke.

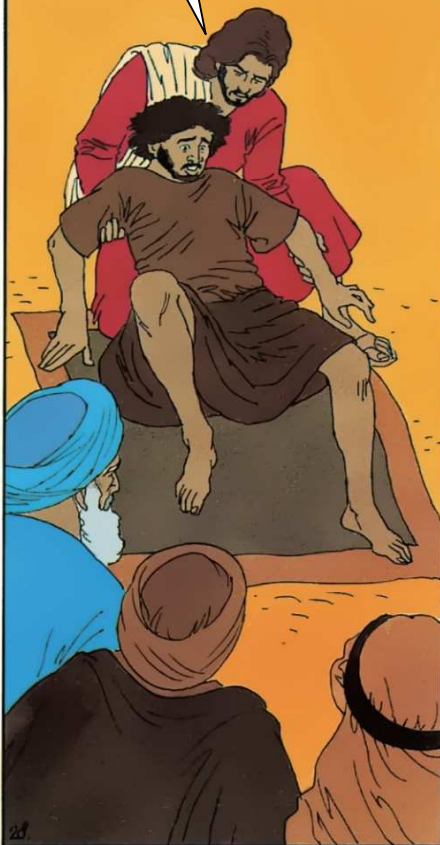
Yéso aóókana na bakpa nde bá na tamba
ájede bea bato á mambó, baphendisigi
manjanja bunde báðbedaneaga ʼBalóma...

Masiya abiki k'aphe
á kaba bakpa bunde
dábabungi ka gea
áeamise bó.

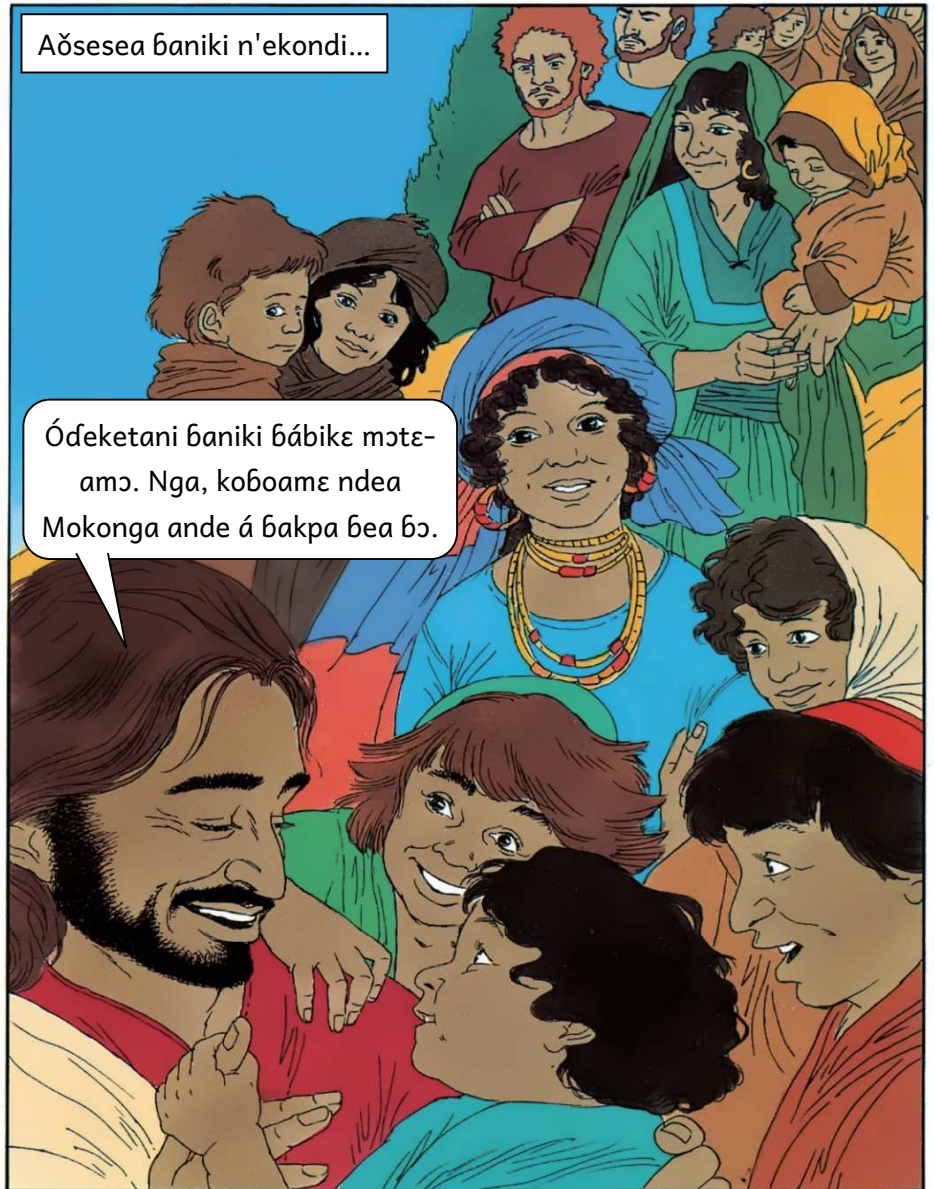
Yéso aóamisa basambi
k'ésa á sabato...

Amá!

Aðsesea baniki n'ekondi...

Óðeketani baniki bábike mote-
amó. Nga, koboame ndea
Mokonga ande á bakpa bea bó.

Βάμωφhana Yéso ka gǎ na Betanía, nji nde abíbí á Yeusaléma. Lajáo aosamba. Ye kimoci na b'awake babe, Maata na Malía dábasókana na Yéso pheε. Mbeno nde Yéso akodi ka Betanía, báongodea gea te, bá ye múmbi Lajáo.

Mókota, otúobá wani ámbé muna-ayi káku!

Maata muna-amako ajujukande ka kukuwa.

Eya, neóúba. Ajujukande ka kukuwa ka mbeno á jujuka ka kukuwa k'ésa á sungiaga.

Eme ámbé nende jujuka ka kukuwa na enda. Mmbé amobeeki, aendande. Maata, obeeki nyongó ndó?

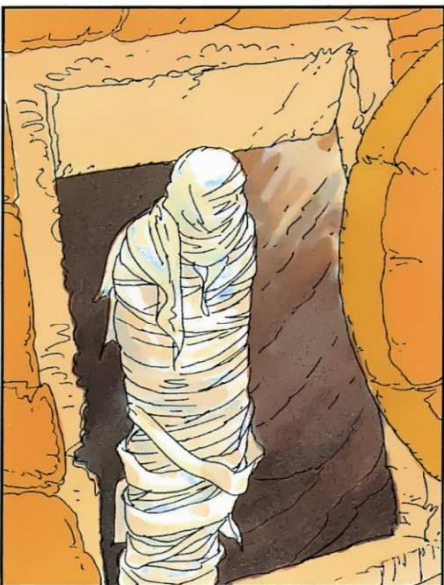
Eya, Mókota. Nebeeki gea te onde Masiya, Muna-Mokonga mmbé abika ka mokonda.

Bomúmbi suwani?

Mókota, bika óone!

‘Bamamei nji ka Yeusaléma dá yomboki phεε ka nyongɔ á Yéso na bagoiɔi neke.

Nkpa nde aogea ketangao ásii phεε.

Aobá na bedeketei nyongɔ nde, ámbé ‘Balóma dáedungiande kau.

‘Báújande endu á Mokonga nesu na bakpa nesu.

Iyanagani phó! Kákéni bakpa ɔɔbu básie. Akeni ndiu nkpa moci ámbé áekuie bakpa.

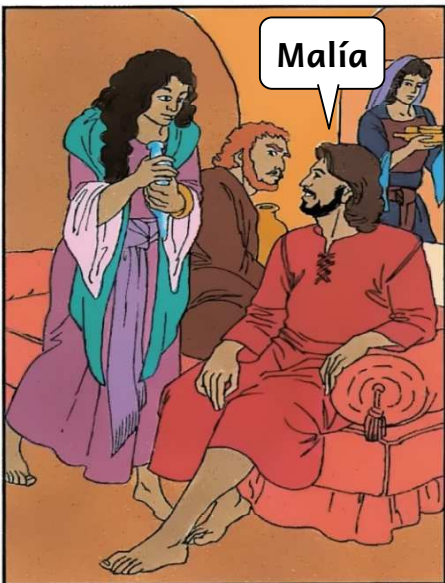

Ka nyongɔ índɔ unge ambe Yéso ákuwe tɔndɔ.

Kpanga á mbenɔ ndɔ unge ‘Bayúda bundɔ bamamei-kanisa dábaokába apha á tɔnga Yéso mɔte á ‘Balóma. ‘Bɔ tɔndɔ dáunge dába na kɔkɔta á tena nyongɔ á nkpa na kusisa ake.

Ka mbeno ndo, jaí dátú ka 'Betanía...

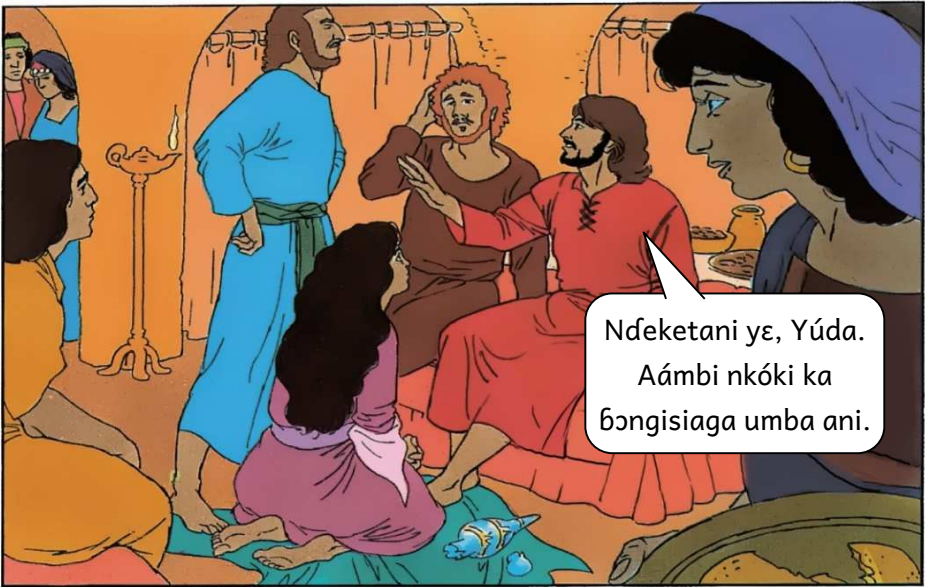
Malía

Nkóki ndo ana esombi akpe pheε.

Atú kema á sombisa í, bangoa í báǒgabea baúki.

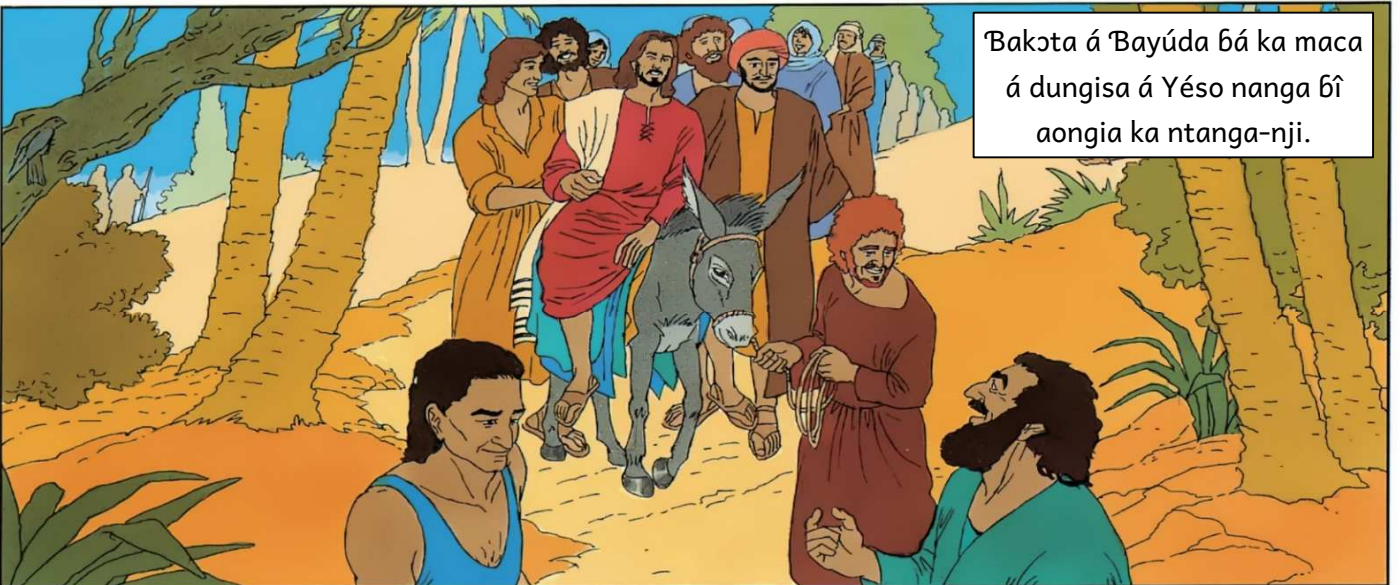

Ndeketani ye, Yúda. Aámbi nkóki ka bngisiaga umba ani.

Jaí á Pasáka a ye to bíbí. Usese á bakpa báoga na Yeusaléma.

'Bakota á Bayúda bá ka maca á dungisa á Yéso nanga bî aongia ka ntanga-nji.

Βακρα βάonsesea na maseye ángbó pheε.

Βuja! Βuja!

Βuja! Βuja!

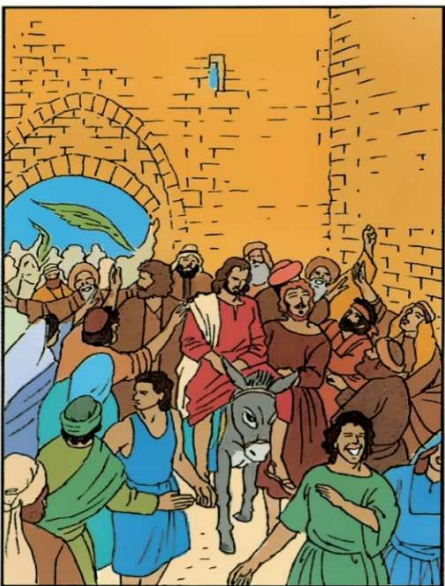

Ambe bámbisie njaga nkpa nde abiki k'ína á Mαkota.

Moame á ka Isilaéλι!

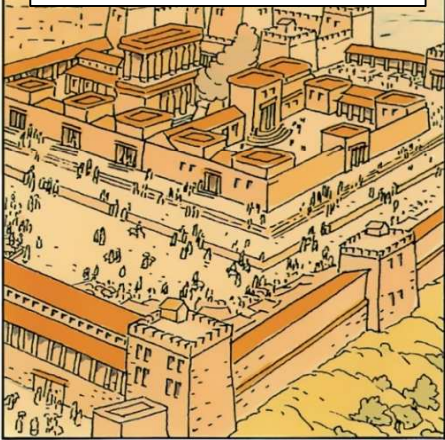
Yeusaléma, otúouba aphe á tsa bujeje. Kó ndiu okonda ú.

Aobá nyngα na ab'inde bégee bo?

Βακρα βαbu βάombea.

Endu á Mokonga á ka
Yeusaléma aunge ande měme
á kanisa ndea 'Bayúda.

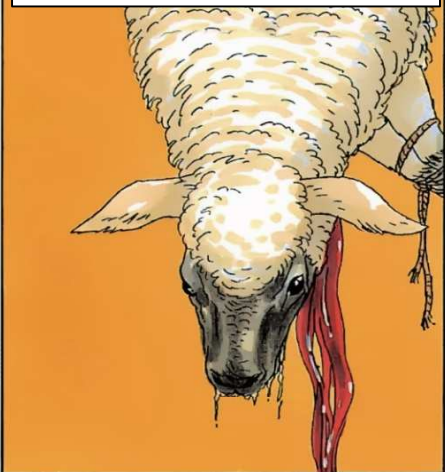
Ka mbeno á jaí á pasáka,
báðtena bana-moggo.

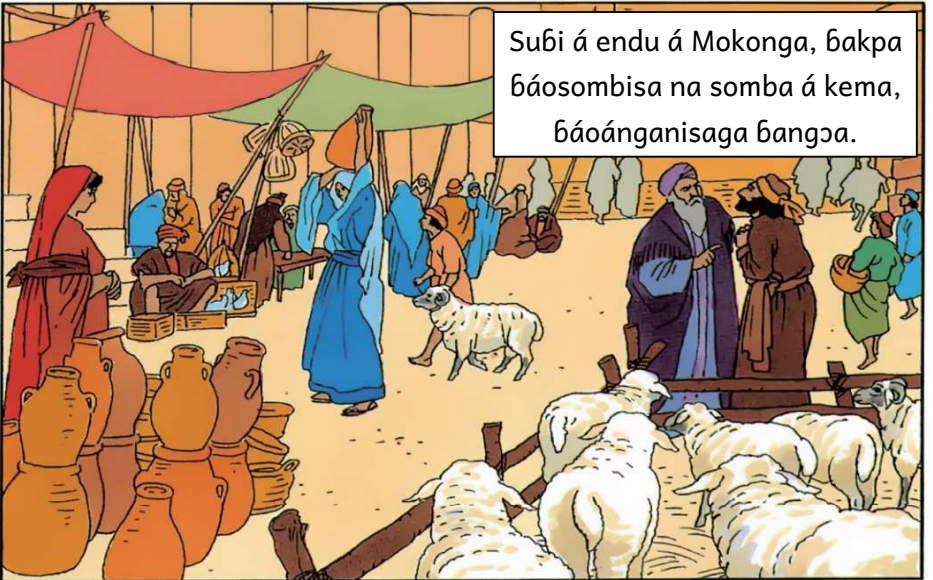
'Báobeda ka nyama ndo,
báobika ně ka pheá k'endu á
Mokonga mosá á Mokonga,
ka ima bojede.

Co, pheá sina nde a ndiu
kõamisa bakpa ka bojede nebo?

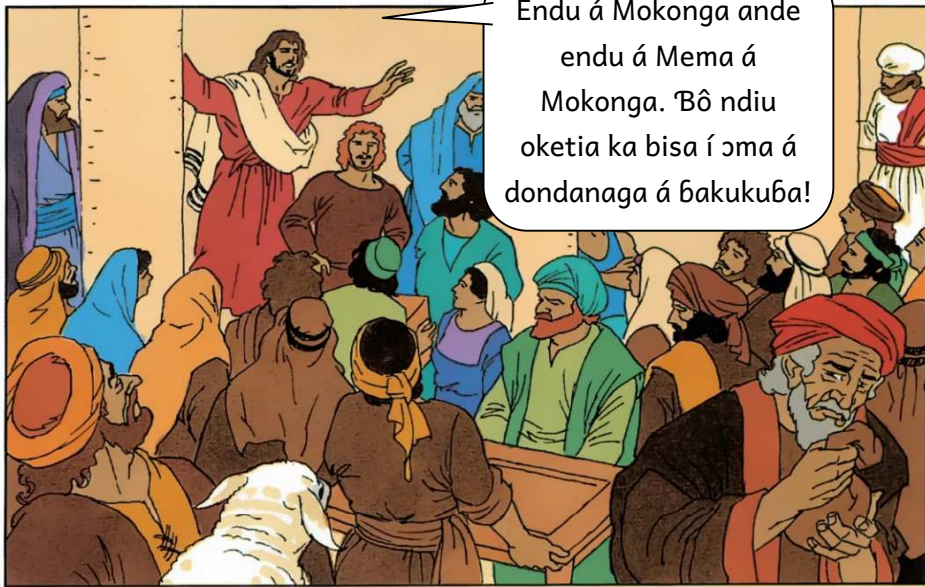
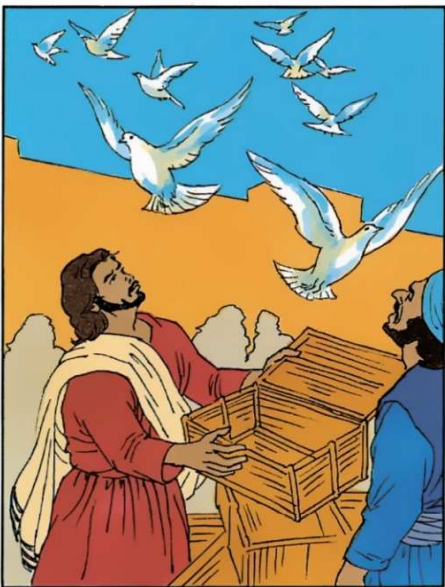
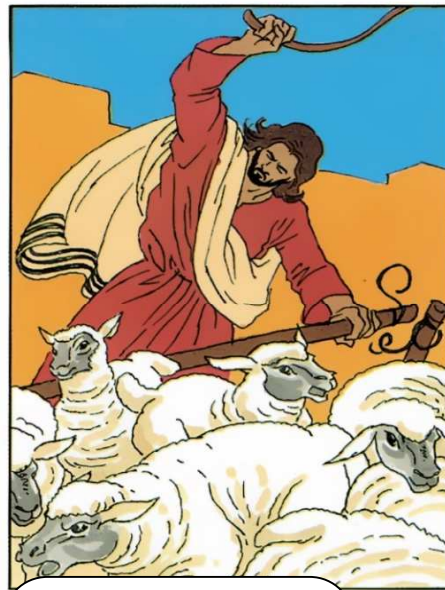

Subi á endu á Mokonga, bakpa
bãosombisa na somba á kema,
báoanganisaga bangga.

Moggo moci,
Yéso ácseneka.

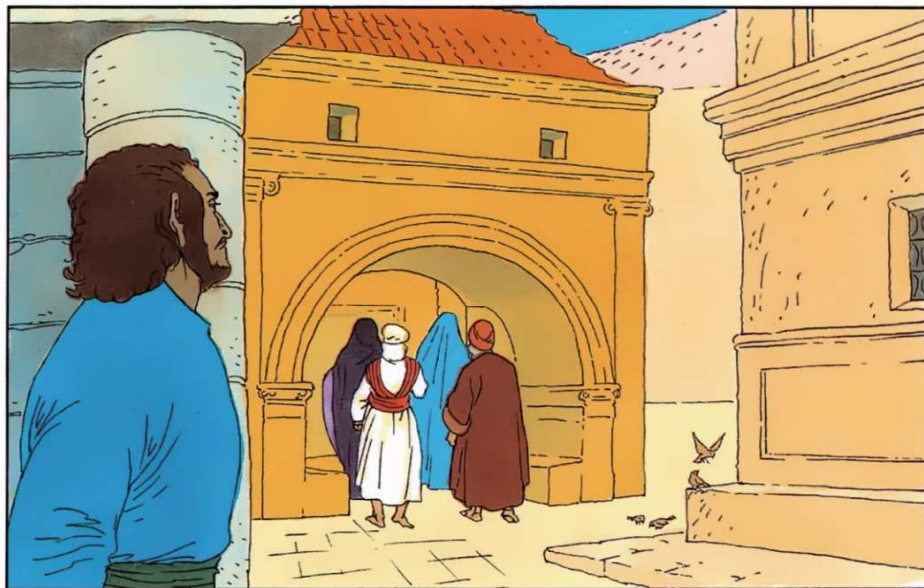
Endu á Mokonga ande endu á Mema á Mokonga. Bô ndiu oketia ka bisa í zma á dondanaga á bakukuña!

Mmbé ande nkpa akpekpe phee nga, bakpa báobeekea nyogo neke bui,

Ambe békabe mbeno ánjá ka bokanisa ake.

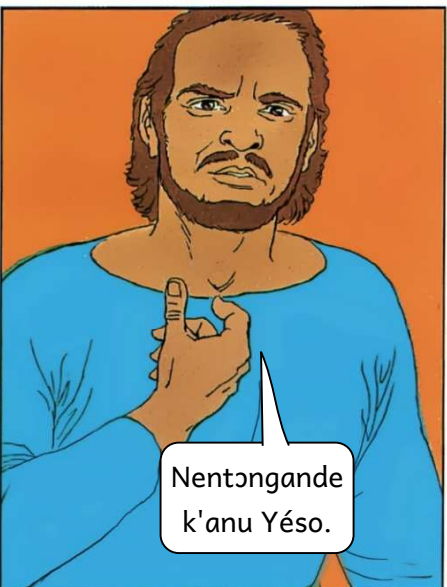
‘Béndungeni ka
βῶσμεα. Μπῶ
βετῶκάνδε mowa ακε.

Καβεμβε ndiu ka mbeno
á jaí. ‘Békéτῶκα na
bebikisi oyóμbo ka
mbeno á jaí á Pasáka.

Αοβά na nentῶgi k'anu
Yéso, βomopande imῶna
ángaani?

Mbo ande Yúda,
ka bagoigi ndea
nekε.

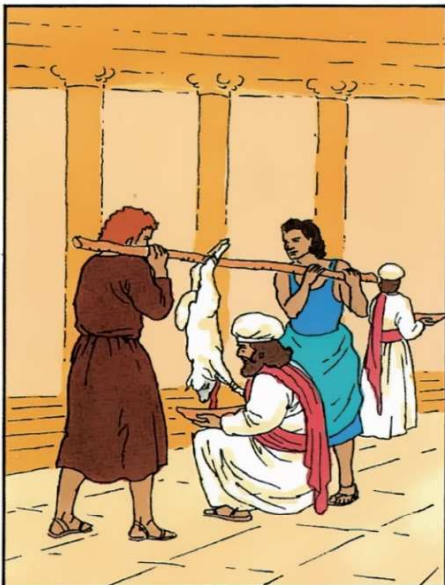
Nentῶngande
k'anu Yéso.

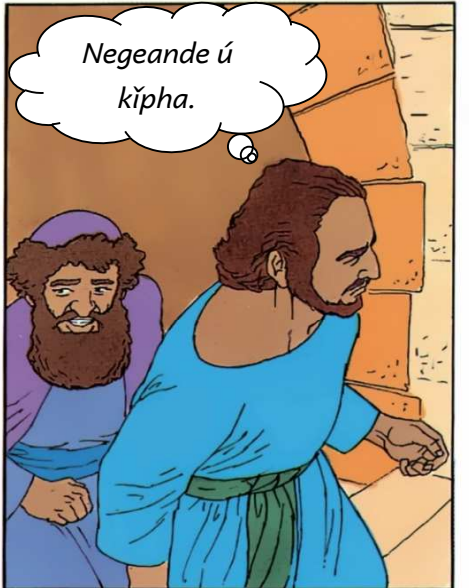
‘Bekopande imῶna á ngῶa
nkama isaῶ (30) ka nyῶngῶ á
Yéso. Ndo ande esombi á
nkῶβε.

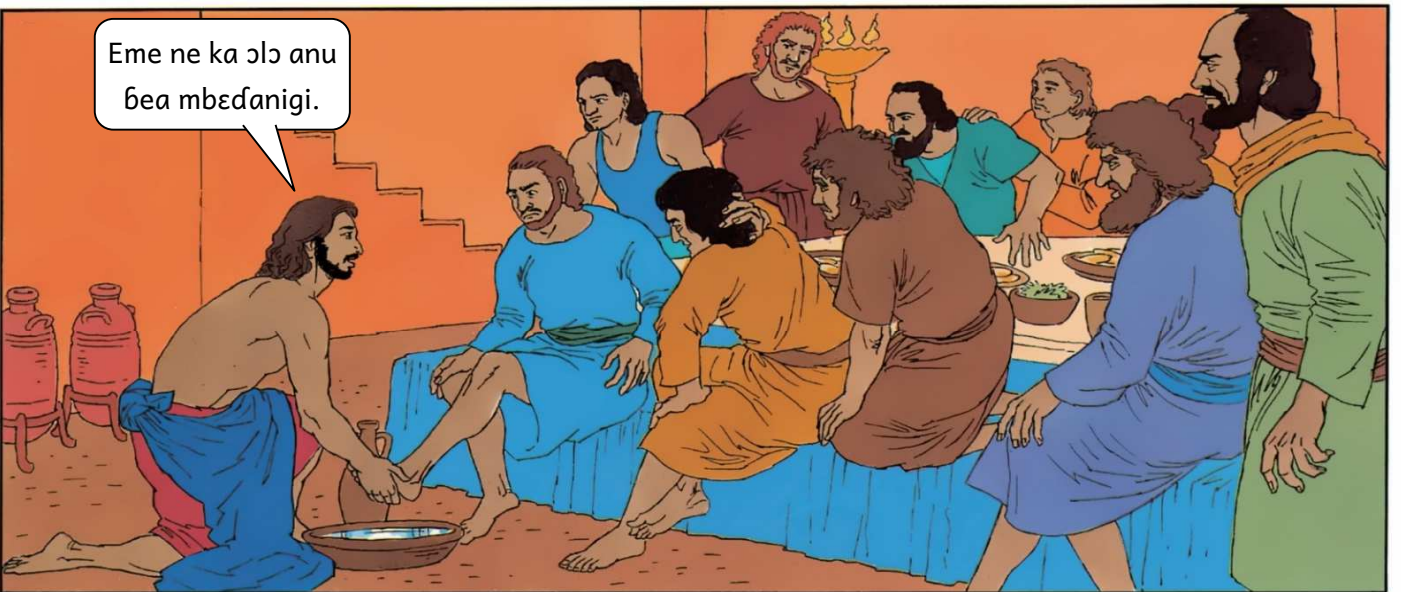

K'ésa á sungiaga mosá á Pasáka, Jéso áwá na motumbo á yonga mosá á usese á bakpa bunde dábádonanigi k'éndu á Mokonga, nanga bî bamamei-kanisa dábákátúómóka. Pétee na Yoani báombande eea á Pasáka na muna-mogogo.

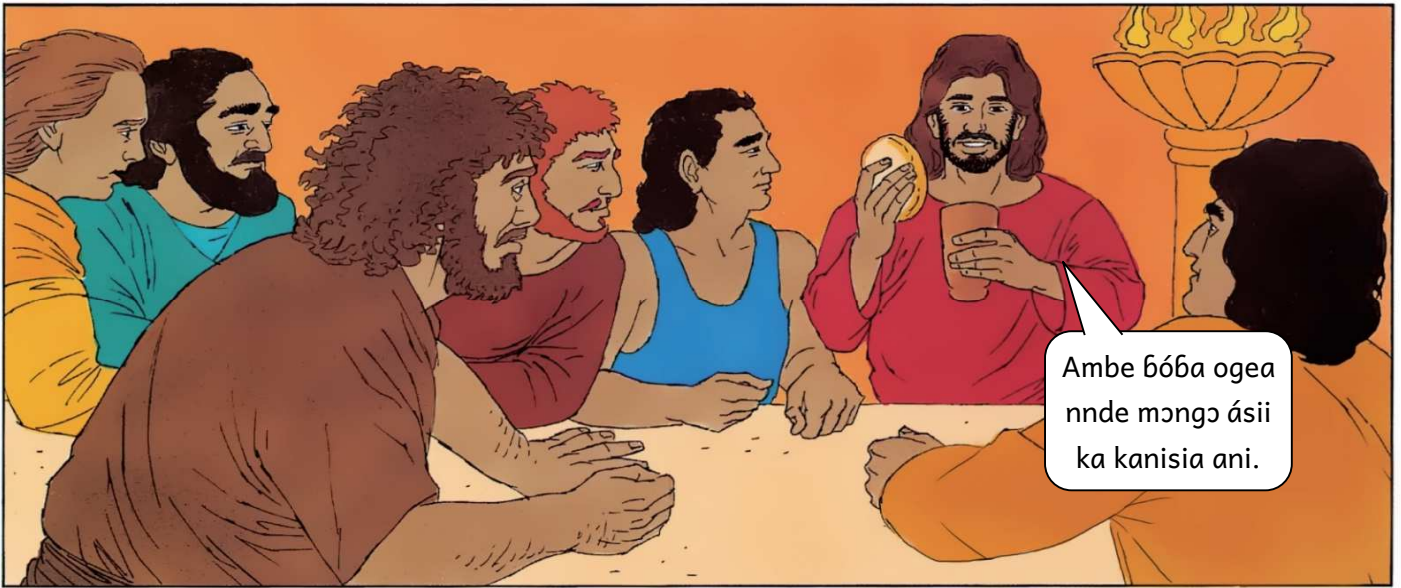

Ɔgogo, Yéso na bagoigi neke nkama na babe, báodondanaga ka ntanga-nji ka nyonggo á eea á Pasáka.

Ambe bóba ogea nnde mɔngɔ ásii ka kanisia ani.

Bɛɗani mokati ndee, ande nyama ani.

Bɛɗani kíɓe ndee, ande magia ani nnde adǔkani ka nyɔngɔ anu. K'inde unge Mokonga abisi ɔngana á kǔke na benu.

Nenophi ɛphi á kǔke, kóndanani bíndo nenokondi.

Aobá na bokondani ngǔngu anu, bakpa ɔɔbu báúbande gea bonde bagoigi nɛmɔ.

Mɔkɔta, nekoɓeeande ɔma bui. Nekuwande ka nyɔngɔ ako.

Pétɛɛ, omonganande mɔngɔ isao mosá á kɔkɔ ɔsa.

Yéso kimoci na bagoigi neke nkama na moci (11)
báotóka ka ntanga-nji. Yúda dákátú ye kimoci na bɔ.

Eme nenofeketi, Abe anotekisiande ndiu.
Měma á kanga bojeđe. Anoengande na
abande na benu esa bui.

Kubî nege, boúba
aphe kau.

Eme nende aphe, kodoni na
enda. Nkpa nnaotoka gǎ mɔte-
abe na kányényi mɔte-amɔ.

Ikani wani. Eme nege
mosá ábɔa k'aphe á
mema Mokonga.

Abe, aobá n'atɔtɔkeani, gesa
kani danga tambaga ndee.

Kabembe
ndiu ka
mɔphe ani,
ambe
mɔphe akɔ
ndiu unge
átɔtɔkeane.

Booda ka bo ka mbeno akpe
binde? Mání! Co, mmbé
amotongi a ye to wani!

Nkpa nde
nemumbiagande
aámbe bondungande.

Ngoisigi
samba!

Yúda, ontongi
Masíya ka
umbiaga aké?

Mokota, bémans
na bo?

Ndäke!
Ódekétani!

Yéso aesosi gea bándunge. Bagoigi
neke, báophanjekana mbango.

Βάγγε na Yéso mωte á ngbega á batobeigi-phéa mmbé dátú gǔ á bakota á Bayúda bωbu. Pέttee na Yoáni na báμβea mbusa danga na ye...

Pέttee áongia ka ntanga-endu.

Kótú kimoci na ye?

Caa! Kétanda omúba nemo nkpa ndee.

O to ka bω, nna bω?

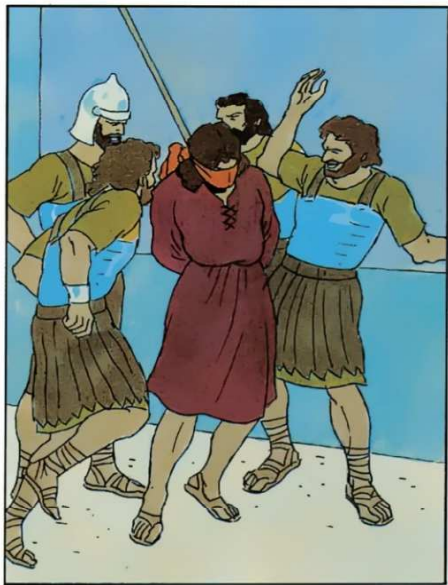
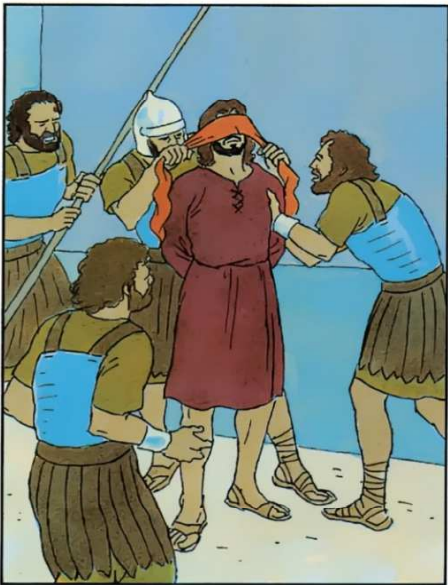

Caa! Kéomúba!

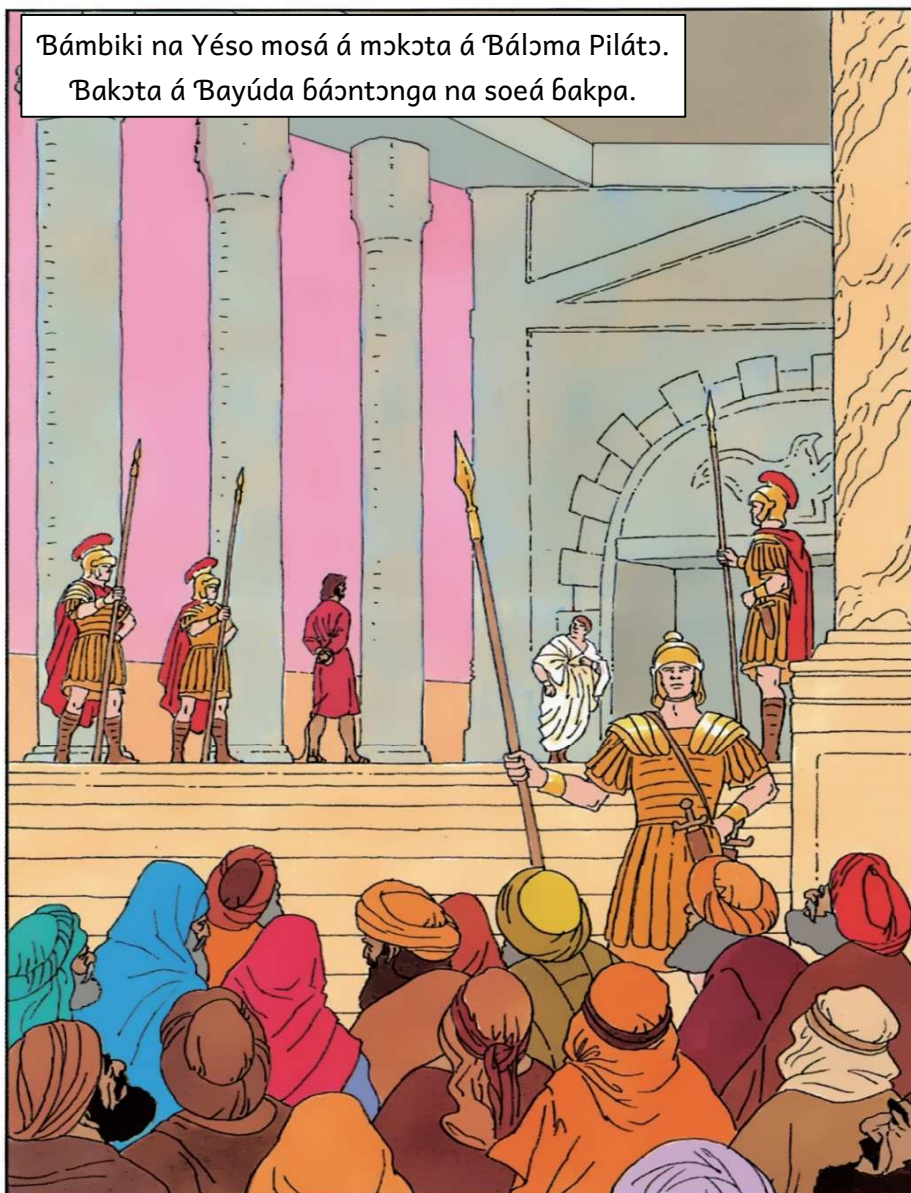
Neengekisi gea, otú wandō! Onde nto á ka Galiláya!

Moko, kéouba nnde ωωyonga.

Ḃámbiki na Yéso mosá á m̀k̀k̀ta á Ḃálm̀ma Pilát̀. Ḃak̀ta á Ḃayúda b́áánt̀ng̀a na soeá bakpa.

Ogi bo ka nyong̀o á kitng̀i nde bui? Kóna nyong̀o á sikisia?

Otóg̀i kema sina?

Nebiki odigimisa doni.

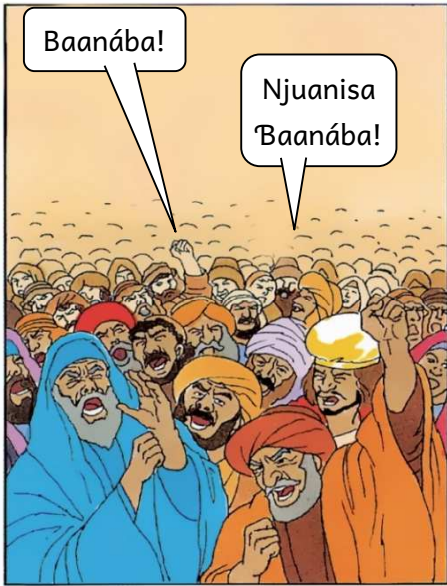

Doni ande kema sina?

Kéóni ka bojedé ka nkpa nde. Ande esa á jaí á Pasáka. Ani mmbé nénjuanise: Baanába kabé Moame ndea Ḃayúda?

Baanába!

Njuanisa Baanába!

Co, bokondi gǎke négee kema sina ka phɔa nkpa ndee?

Nkɔkeagani ka moyango!

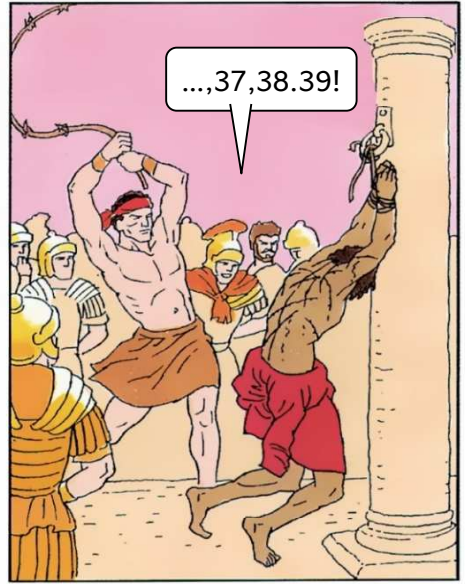
Aokanisia te ande Moame!

Aobá nondeketi ámbé kó gǎke dake na Kaisáa.

Obe báodekeki, nna ndiu ye.

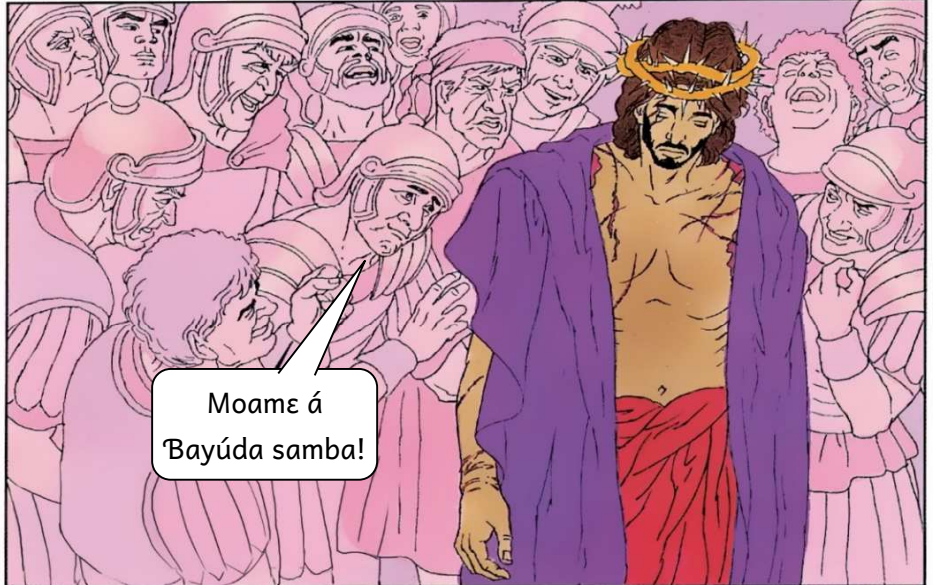
Baanába ajuani. Dábandungi ka nyongɔ á kaiso k'ékuma á mamea nji.

...,37,38.39!

Mengombo á magia ake nna k'éme

Moame á Bayúda samba!

Mɔnjiani nkpa ndee!

Nkọkeagani ka moyangọ!

Nkọkeagani ka moyangọ!

Nkọkeagani ka moyangọ!

Pilátọ aɔmakea njaga ake ka tena nyongọ á kukuwa. Kọkeaga á nkpa ka moyangọ ande tena á nyongọ akpe pheé á kuwa. Yéso áokumba mē á moyangọ k'aphe á ka Yeusaléma.

Ọma á kọkọaga bakpa ka moyangọ dátú bā á ntanganji. Dábaophana Gọlgóta, ande gea "gángátá".

Wani, bato-émani báonkọkeaga Yéso ka moyangọ...

Mbusa á wa, Yúda áoikia
ianaga ka kema nde atógi.

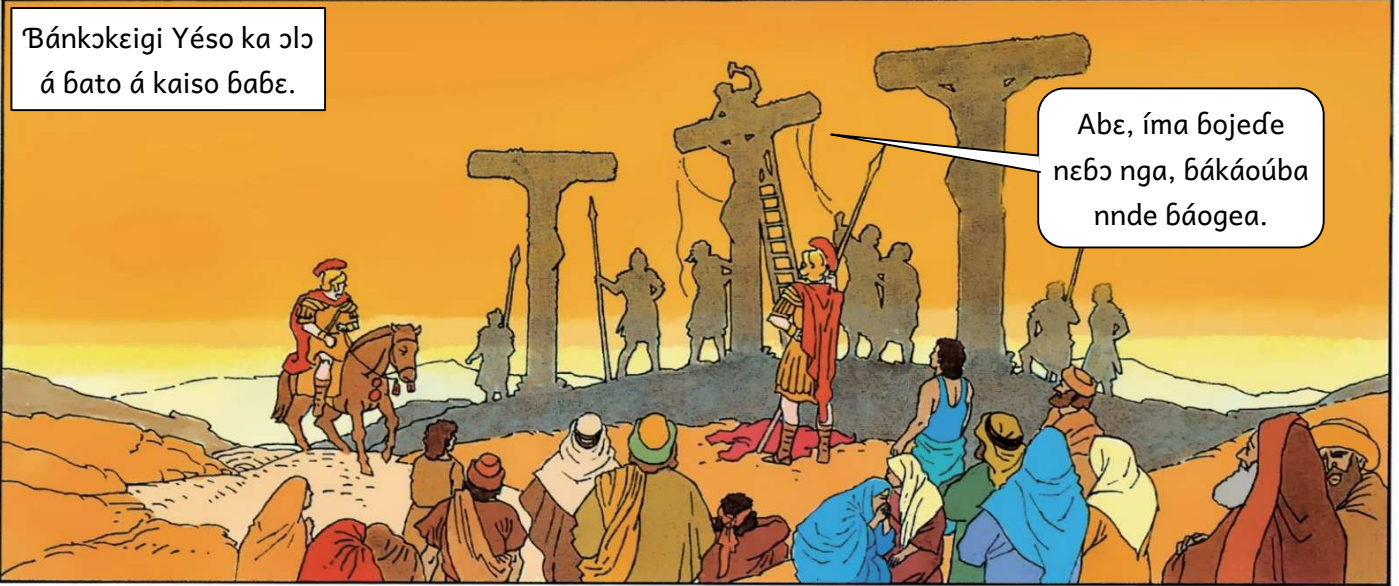
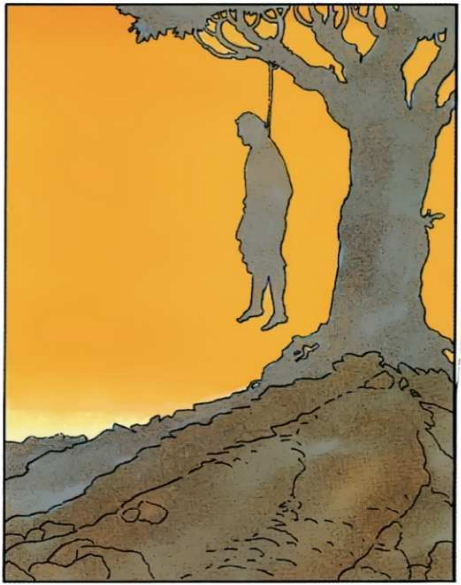
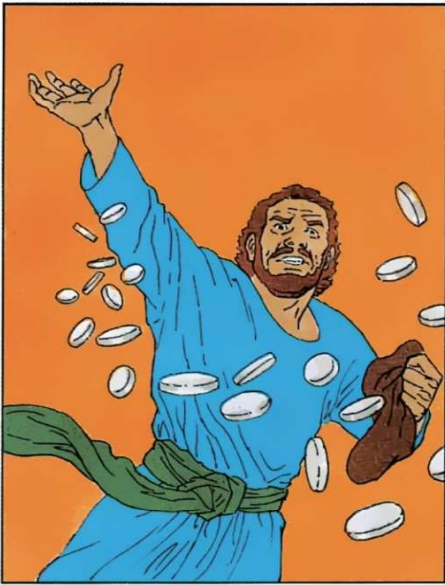
Ne to gi
ájede.

Nentongi nkpa
na kági bojede.

Nesu kau ande eke? Nndo
a ye to nyongu nekó.

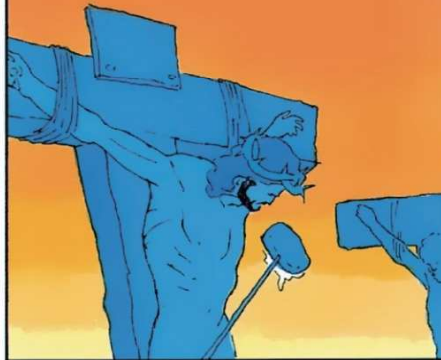
Ḃánkəkεigi Yéso ka ɔɔ
á bato á kaiso babe.

Abe, íma bojede
nebo nga, bákáóúba
nnde báogea.

‘Báodundua gũ á gáo k’eyongí
isaa, báobisa ka moyango
báogea be: «Yéso Moame
ndea ‘Bayúda.»

Yéso ayé noa kema á konoa
nde aodendemisa nyama.

‘Bato-émani báobeta
bana-melɔe ka
ngɔmbe neke.

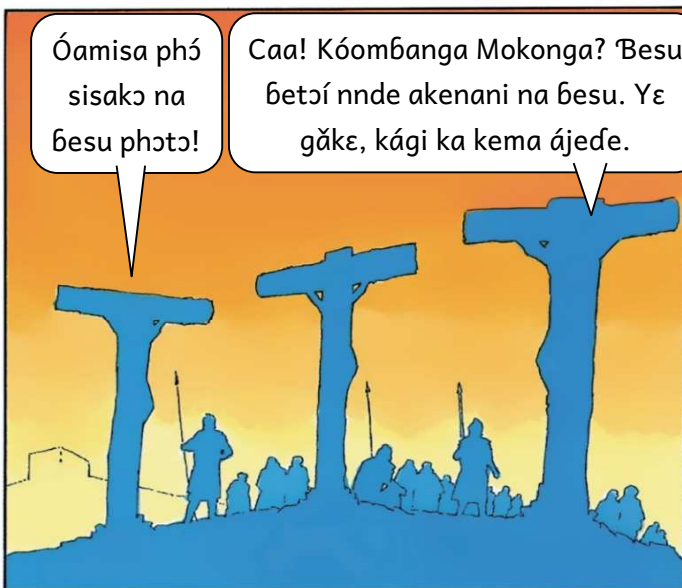
Eya, kátóeamisi phé
bakpa buangbo?

Aoba n'onde Muna-Mokonga
dóni, kia phé ka moyango
ndɔɔ!

Óamisa phé
sisako na
besu phɔɔ!

Caa! Kóombanga Mokonga? ‘Besu
betɔ́ nnde akenani na besu. Ye
gáke, kági ka kema ájeɔe.

Ómokanisiambe ka mbeno á
ngia ako ka koboame neko!

Nekongodi doni gea, obande
n'eme kesande subí á Paadíso.

Bíbí á kantende, maní
áimika. Keiphe
áogbukumia oma bui...

Malía amake na Yéso kimoci
na Yoani ka bagoigi neke,
báomama bíbí á moyango.

'Bo ye to miki
n'amake.

Nena
enyota.

Mokonga nemo, Mokonga
nemo! Ka nyongo á kema
sina nde omodoketi kau?

Abé, nebisí mēma
ani ka njaga ako.

Así.

Yéso aku ka akpaala. Nto-émani moci áontúma ka mpambá, íbo na magia áonjuana.

ʼBuku ayɔngi gea:
«Dábánsodoi bea muna-
mɔɔɔɔ na bágeontena.»

«Dábantambisigi na tuma
ake ka nyɔngɔ á bojede
nesu.» Aku gáke to kékende.

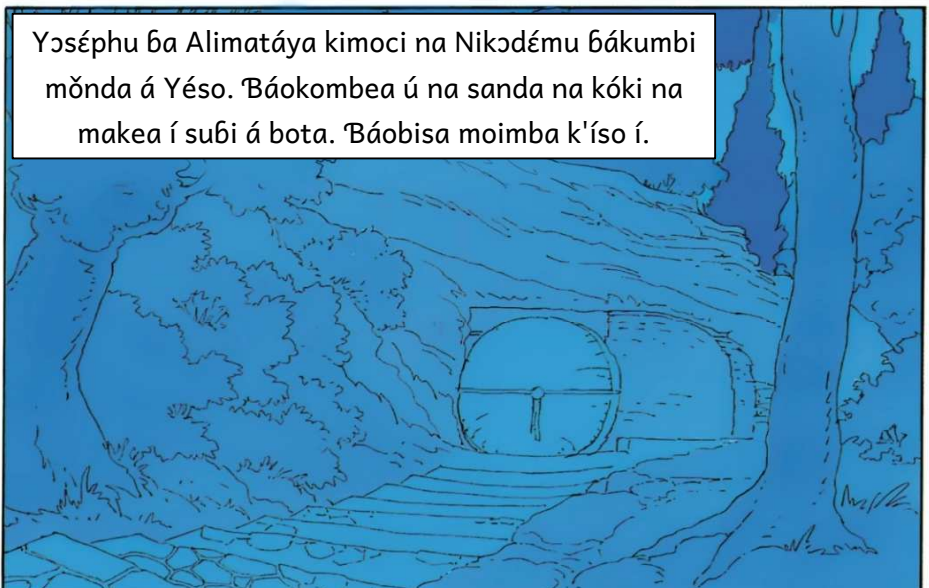
Ye ámbé ande Masíya
kaɓe na nna ye, mmbé
dákéni ábike?

ʼBégeni bémeɓe mǎnda
ake bégeumbe ú.

Yɔséphu ɓa Alimatáya kimoci na Nikɔdému bákumbi
mǎnda á Yéso. ʼBáokombea ú na sanda na kóki na
makea í subí á bota. ʼBáobisa moimba k'íso í.

Mbusa á esa á múmbio á pasáka, baka bunde dábátú oma á ziyó báoga ka bota.

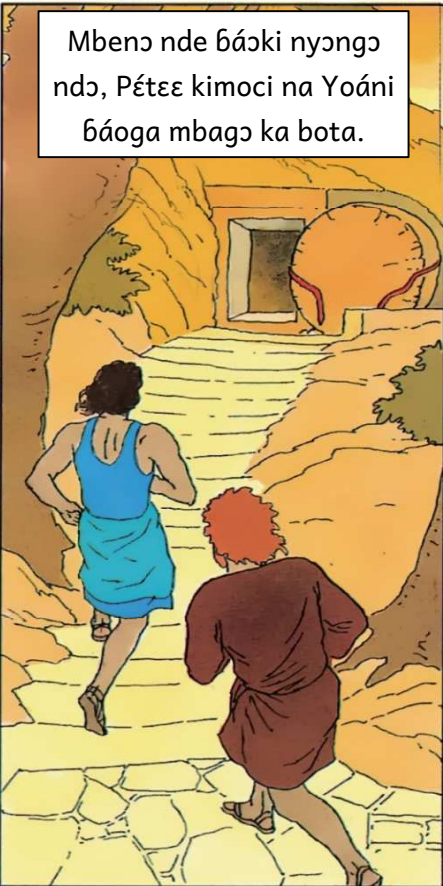
Ète aíngitani danga na bóta.

Ka nyongó á kema sina nde boonkába nkpa nde aoenda ka zlo á basí? A ye jujúki ka kukuwa! Gãni bógoéngodée bagoigi neke.

Mbeno nde báki nyongó ndo, Pétee kimoci na Yoáni báoga mbago ka bota.

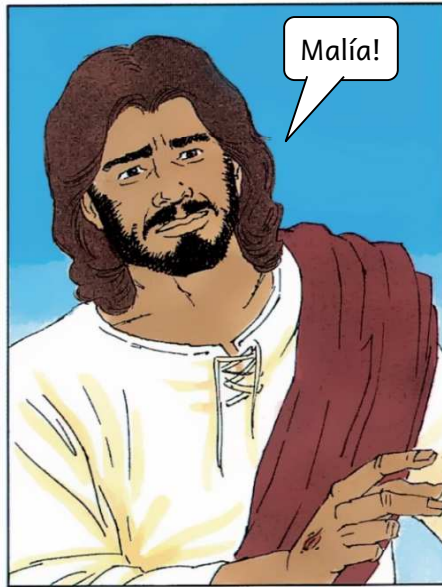

Ekende ako?

Bóta nna na ka kema!

K'ésa ndo to, bagoigi neke baɓe na bá n'esuia
báɓɓɓa nyɔngɔ nde dányéni á kukuwa á Yéso na
bá ka tamba na nkpa nde dájukani na ɓo.

Ande gea te bókóodigimisa nyɔngɔ nde
dábáto? Dábáɓɓu gea te Masiya
atambagande ka ngia ka bophómɓia neke?
Dábáɓɓu nndo bui kala subɓi á Buku.

Ka mbeno á eaga,
mɔkeni neɓo áondia...

Atú ndiu to
Yéso sisake!

Mɔngɔ moci báoga ka gá kaba
bagoigi bunengbo ndea Yéso.

'Bemɓi
Mokota!

Malía na Pétee photo
bámɓi ka ye!

Mɔngɔ moci

'Bojeje ábe
na benu.

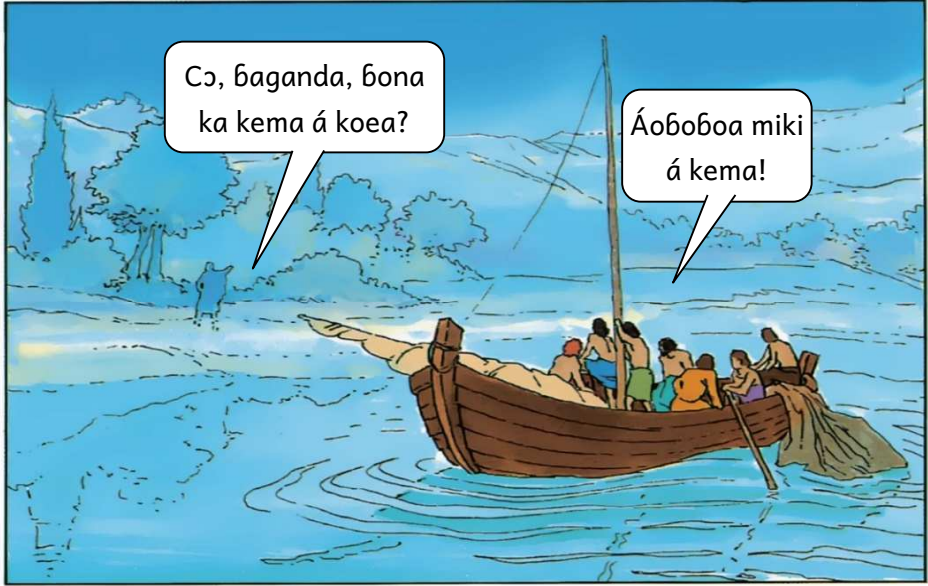

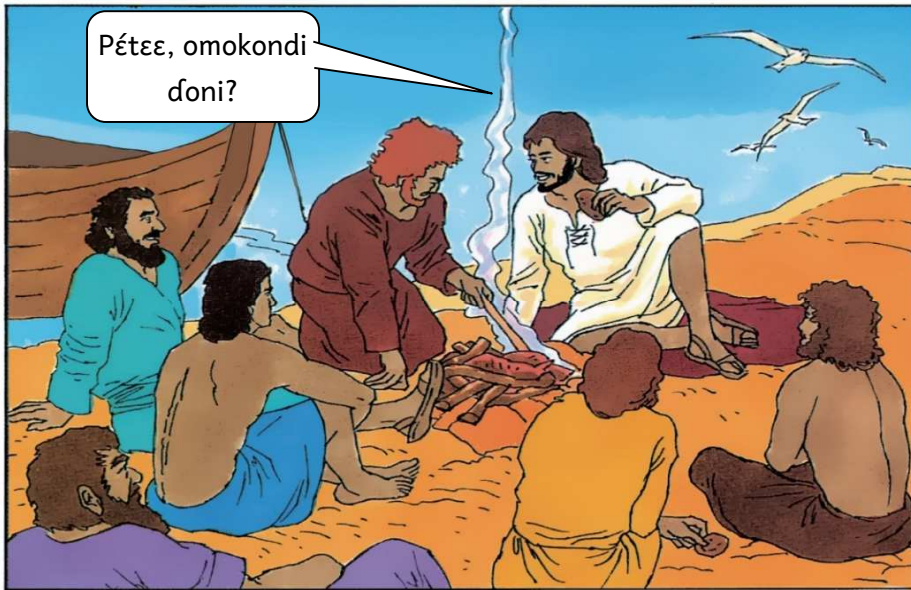
'Bókóodigimisa gea,
eme ye? Inani njaga
ani na ecinji ani.

Mokota
nemɔ na
Mokonga
nemɔ!

Yéso aeseñekei bagoigi neke ka mbeno á besa nkama gena. Mɔngɔ moci usese á bakpa mia bɔku báwɔna. Esa moci, ka bagoigi neke báoikia ɔphaga k'ětű á ka Galiláya...

Pétεε, omokondi doni?

Yéso áomúsia Pétεε músio ndo mąngo isao...

Eya, Mąkta, ooúba gea, nekokóndi.

Óamba bamągągą nemą.

Ómobeá!

Netsi kąkta bui á na koba na ka mokonda. Gąni ka mokonda bui ka gea te bakpa bąbe bagoigi nemą. Óbatisani k'í á Abe na nnde á Miki na nnde á Měma á kanga bojede. Ógoisagani bo bągeε kema bui nde εphi asosi.

Kanisiani gea: Eme nekimoci na benu esa bui, na kabí Mokonda asungiagaeka.

Mbusa á nyąngą ndo, Yéso áotáia na koba. Á ndiu ąyąngą gea, ajande k'aphe á tena akpe nyąngą á bato á ka mokonda bąbu.

Yéso áoga, bagoigi neke
báombondea ka Yeusaléma,
báwema Mokonga. Mpo
báotúma na Měma á kanga
bojede. Měma á Mokonga
mmba atú subi á Yéso aámbo a
ye photo subi abo. Aebisi bo,
bakpa á kěke badigimisi ndea
Yéso-Kíisito.

Kukuwa dákántaki.
Mokonga áonjukisa
ka kukuwa na bisa ake
Mokota á Bakota.

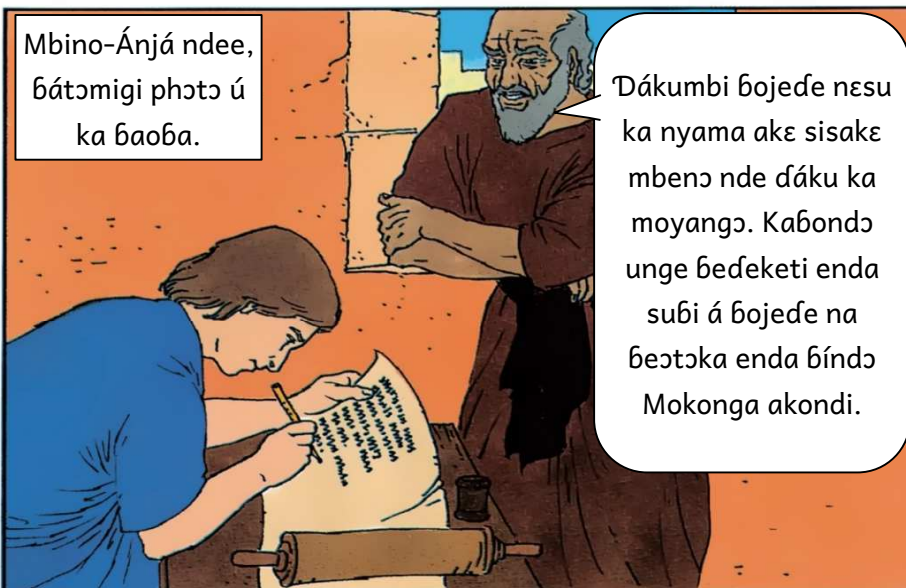
‘Bagoigi ndea Yéso báembi ka
mokonda nanga bí bání wókapha.

Yéso ande Muna-Mokonga!

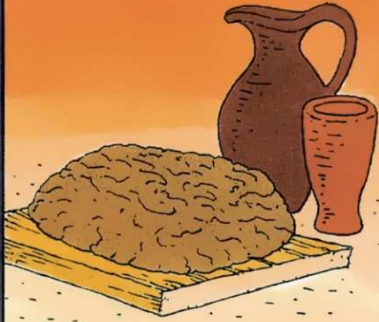
Mbino-Ánjá ndee,
bátwimi photo ú
ka baoba.

‘Dákumbi bojede nesu
ka nyama ake sisake
mbeno nde daku ka
moyango. Kabondo
unge bedeketi enda
subi á bojede na
bestoka enda bíndo
Mokonga akondi.

‘Bagoigi ndea Yéso,
báodondanaga wma bui ka
mokonda ka mema á mokonga
na tanga ‘Buku á Mokonga
kimoci. ‘Báobuna mokati na
gabeana cá á divai ka kanisia
kukuwa á Yéso. ‘Báokondana na
tabea á bunde bá na siki á
kema.

Μαρηε ά Mokonga ka
nkpa, dάtwtwtkeani
k'aphe ndea Yέso.

Yέso akokondi!
Nsega na όmbebe.

Mokonga dάekondi batο ά ka
Mokonda pheε, άongaba ngwmu
nekε ka gea, nkpa buake mmbέ
ambeeki, kabungeku danga na Ye,
abande ndiu na enda ά meyo.

WILLEM DE VINK

Ḃúku á Mokonga

Egani ndea Yéso a subí á Ḃúku á Mokonga. Nna na buku nengbo nde dábátangi na nde báotanga kěkende kọyénya Ḃúku á Mokonga. Ú atúmi na buku ásii. Ka dundua í bui, dábedi basaga elephu moci mia bọku (1500). Bíbí á basaga elephu moci mia ngianjaga gena aunge dábágobei dundua í. Subí á Ḃúku á Mokonga unge ana egani bui ka nyọgọ á kema nde Mokonga aogea ka enda á bakpa. Egani ndea Yéso aonisi base gea Mokonga ande ani.

EGANI Á YÉSO

Ḃuku á Mokonga ana buku gena subí í, nde ayoṅga enda á Yéso. Ína í a to ína á bunde dábádundu ú. Ḃunde dábádundu ú, dábáendi ka matú ndea Yéso.

1. **Matáyo** ngoigi ndea Yéso.

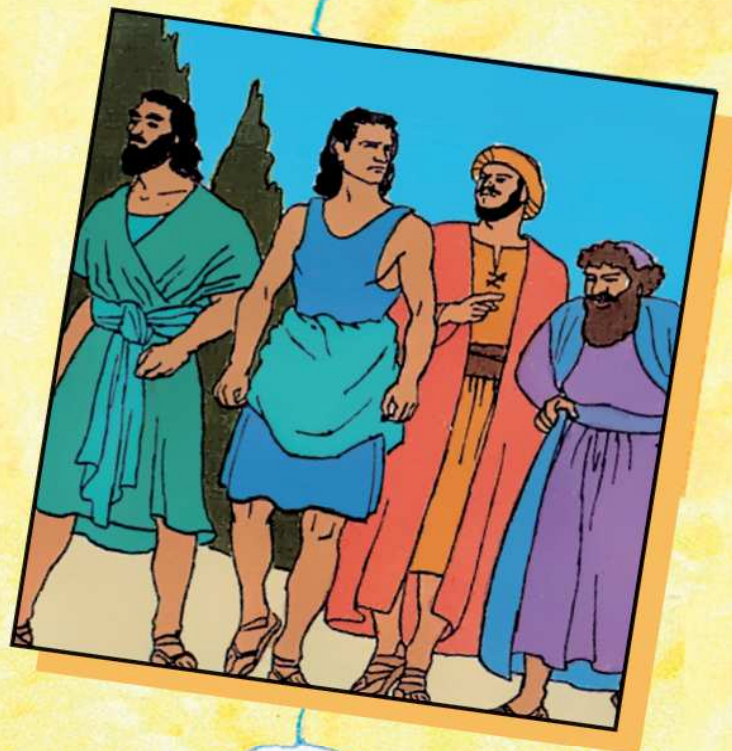
Dátúobedánaga ka phendisaga á manjanja. Ayọngi base tambea á Yéso na Ḃaisilaéli (Ḃayúda).

2. **Malíkọ-dátú** photo mponjo mbeno nde Yéso dáobedánaga ekuma neke.

Ye dádundu ásii yọngọ á ketangao nde Yéso dági.

3. **Lóka-dátú** nsaku angbóngbó.

Dákáomúba ka ye sasake Yéso. Lóka dádundu etéte á tambea ndea Yéso ka phọa bakpa.

4. **Yoáni-ye** photo dátú ngoigi ndea Yéso. Ye aonisi gea Yéso ande ani. Yéso ande Mokonga mmbé dáěkěti mọko ka amisa á bakpa subí á bojede nebo.

ΒΟΚΩΤΕΑΝΑ ΑΪ ΥΕΣΟ

Malía aámbé ande amake na Yéso. Ye dákumbi éme á Yéso na káomanimbe. Dátú photo nseka na kabî dágé komonja. Mokonga dábisi gǎke moango gea te Yéso áonjokanɛ. Dábágoobi ye na bátǎmigi ketangao ndo subí á buku nde dábádundu kala mosá á bokweteana á Yéso. Yéso dákábokweteani bea muuka kabɛ bea mokongo á nkpa. Dábokweteani k'éndu á banyama ka nyongɔ nde oma nengbo dákátú bei k'éndu á bakeni.

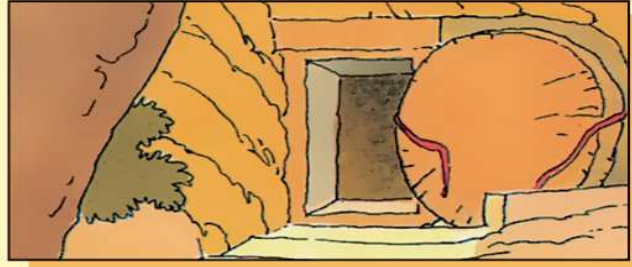

KETANGAO NDEA YÉSO

Yéso dági ketangao ásii phɛɛ. Buku á Mokonga agi te dáeamisi bakpa kɔnyɛnya mɔngo nkama gena (40). Ka nyongɔ á ketangao unge Yéso dáonisi bukpekpe ndea Mokonga na ekondi nekɛ. Dáonisi gea, Mokonga akondi engá á bakpa na bisa abɔ na maseye.

KUKUWA Á YÉSO NA JUJÚKA AKÉ KA KUKUWA

Yéso dáku ka nyɔngɔ á kema sina? Nyɔngɔ ndɔ a subɪ á ʼBuku á Mokonga.

ʼBakpa ɔɔbu dáogea ɔojede mbenɔ bui. Nɔɔ nnambongea Mokonga, ka nyɔngɔ nde aɔmɔpha esuia na beí. Kema ájede ndɔ ande ɔojede. ʼBojede bui aunge aonkatanisa nkpa na Mokonga.

Nndɔ ungo Yéso dábíkíí. Ye sisake aámbe dábeeki tambaga ka nyɔngɔ á ɔojede nesu. Tambaga ndɔ dátú kukuwa. Ka nyɔngɔ á Yéso kuia asu aunge aphe asóukukanei ka jukana asu na Mokonga. Akeni gǎke bémeɛ gea báime ɔojede nesu k'inde ɔetógi. Yéso dájujúki sɔsɔbe á basí. Mokonga â goto konendisa. K'índɔ ungo Mokonga Mokonga dáɔnisi gea, ye anabukpekpe pheɛ konyénya kukuwa.

Kǎkɛnde Yéso aoenda kimoci na Mokonga. ʼBî aoenda, ande dasu ékondi k'ésa bui. Aokonda engá asu ka gea béende bíndɔ Mokonga akondi.

EMEMI

Aobá n'okondi ímisa á ɔojede nekɔ nde dógi, goto aobá n'okondi ɔngana na Mokonga, ambe ómeɛ ememi ndee:

"Mokonga mena-ekondi, omokondi.

Dónteki Yéso, Ngɔmu nekɔ.

Dáku ka moyangɔ ka nyɔngɔ á ɔojede nemɔ bui nde dégi.

Nekondi gea, óime ɔojede nemɔ nnde netógi. Kadengedenge, íma ɔojede nemɔ, íma ɔojede nemɔ.

ʼBosegi nga Yéso amogami.

Nekondi nebe ɔ'akɔ ka mbenɔ bui.

Nekondi gea ómoenge ka gea néende enda nde aokobongea.

ʼBá bíbí ani ka mbenɔ bui.

ʼBosegi ka jisía ememi nemɔ.

YÉSO N'ŌBE

Egani ndea Yéso kásímbe. Yéso dázngani na bakpa básii pheε na ka kěkende. Mokonda aékěti. Bakpa básii bákáotamba gũ á mponda kabε gũ á phalási. Bándiu otamba ka motomaphio na motóndó. Nndɔ mɔtε á Yéso kátngani. Aɔɔka dá kimoci na besu bíndɔ dátúotamba ka Isilaéli. Aogea ábe dakɔ á ekondi kesande. Mmɔkanεa ambe ónkonde ye.

Ookonda úba ásii nyɔngɔ á Yéso na enda kimoci na ye? Ɔɔkande gea nnde:

1. Kpanga tanga oβε sisakɔ Búku á Mokonga

(A bea: kpanga tanga buku nde Lóka dádúndu).

2. Kpanga komεma Mokonga

(aba na Mokonga na ómókε. Kónasiki á yɔnga ásii).

3. Abá na bakpa buangbo ka nyɔngɔ á Yéso na Búku á Mokonga.

Yéso aokonda gea, bunde bámbeeki bádondanε na engana ka goaga ásii nyɔngɔ neke.

Illustration et texte de Willem de Vink. Propriété littéraire ©1993 Stichting Wereldtaal, Houten, Pays-Bas.

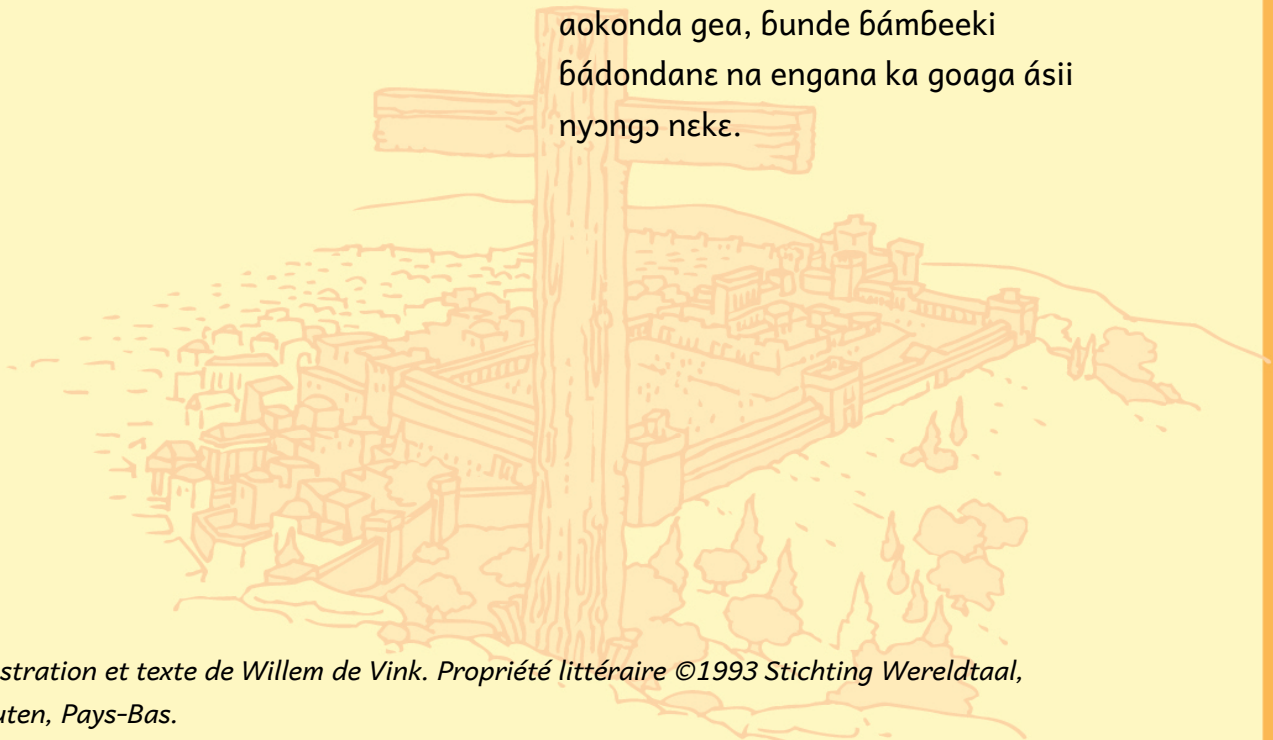
Edité en Néerlandais sous le titre "Jezus Messias". Edition en Komo © 2021

Digital copyright under the terms of the Creative Commons BY-SA license

All rights of translation, reproduction and adaptation reserved for all countries.

e-mail : jmpbk.app@gmail.com

<https://www.jesusmessiahcomicmedia.com>

JÉSO, MASIYA. Nnde ande egani á doni ndea Jéso Masiya. Dáendi ka Isilaéli ka basaga elephu íbe nde dányényi. Nkpa buake mmbé dádondani na ye, dátangaigi. Nkpa kágimbemwɔ kema nde dági. Nkpa káyɔngimbemwɔ kema nde dáyɔngi. Ketangao dágéani ɔma nde Yéso dátú. Dábikisi maseye na jaí ka bakpa bɔbu bunde dáiiki na bɔ na bunde dábáɔmóka. Mɔngɔ moci áosia. Bábibia neke dábántabisigi. Nndo dákátú sungiaga í. Tanga sisako bíndo dágéani.

Ƴɔngi: Kikomo

Language: Komo (Democratic Republic of the Congo)

ISBN: 978-94-93178-34-2